

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben háshos hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és
 keddnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszavásárolja
 vagy megvásárolja nem vállalkozik.

Művelődési és hirdetői rész a
 kiadóhivatalhoz intendő.

Árnyas szék ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 7.

Barátunk a csár.

Oda nyújtottuk a kezünket a németek zseniális császárijának s ő oly melegen szoritja azóta, hogy ha nem volna barátunk, tán melegség helyett a keménységét éreznők s azt hinnők, hogy nem is annyira szorongatja, mint meg fogta a kezünket.

Most új barátunk akadt, a hatalmas csár.

Oda nyújtottuk a megmaradt kezünket s meg fogta a csár is. Azt hisszük, ez is meleg barátság lesz és nem is ereszt el egyhamar, ha meg fogta.

Talán jobb is így. A mi külügyi diplomáciánk nem tudott a maga lábán járni, jobb ha viszik. Így legalább haladunk, ha kaparni nem is tudunk, jól meg lévén fogva baráti vas markokkal a kezünk.

Érezzük is már a gyors haladás szelét.

Andrássy gróf erősen hangoztatja a nemzet hű áldozatkészségét s a királyi beszéd egyik passzusa 78 millió korona értékű új ágyukkal czéloz a Balkán kérdésre.

Kezd az albán-ügy kidomborodni, és a hivatott áldozatkészségnek is hamar akad munkája.

A közös miniszterium ugyanis igen ügyesen megcsinált költségvetése szerint tavaly kaptak közös ügyekre 377,440.000

koronát, az idén kérnek 372,437.000 koronát.

Igy mutatja a számadás a nyers összeget. Hát hiszen ez árlejtés, öt millióval kevesebb!

Persze a nyers összeg, de mire meg-sül, száz millióval több sül ki belőle mint tavaly, mert hát vannak póthitelek is és ágyuk is, és ezeket is bele számitva

	korona
I. A költségvetés főösszege	372,437.000
II. Bosznia katonaköltsége	7,894.000
III. Póthitelek 1901. évre	2,067.000
IV. Póthitelek 1902. évre	5,758.000
V. Póthitel Boszniára	105.040
VI. Föl nem használt összegek átutalása	776.000
VII. A kínai expedíció költségeire	5,926.000
VIII. Taraczkokra és hegyi ágyukra	38,000.000
IX. Az új ágyukra, ha a mintára megállapodástörtént, előre bejelentett póthitel	40,000.000
Összes közös kiadás 1903. évre:	472,963.000

Hát ez már megnyugtató költség-emelés. Többet igazán nem lehet kívánni a hadügyi kormánytól, mint 78 milliót ágyura. Hanem hát tőlünk ennyit sem lehel kívánni. Ha olyan jó barátunk a német meg az orosz, akkor nincs mitől tartani. A kis Balkánon elbánnunk mi a régi hadi felszereléssel is, akár ki kössön belénk.

Vagy mi akarunk valakibe kötni baráti áldozat gyanánt.

Nagy hatalmak barátsága drága barátság s ha ilyen eredménnyel jár, hamar felhangzik a sóhaj: ments meg Uram a barátainktól...

Az érdekes beszédek igen rövidek voltak, de azt hiszem, sokáig leszünk a hatásuk alatt.

A delegációk a királlyal.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 7.

A király ma délben fogadta a budai várban a magyar és az osztrák delegációkat, melyek a szokásos ceremóniák mellett járultak ő Felsége elé. A király mindkét delegációhoz azonos beszédet intézett.

A magyar delegáció fogadása alkalmával annak elnöke gróf **Andrássy Gyula** a következő beszédet intézte a királyhoz:

Andrássy Gyula gróf beszéde.

*Felséges császári és apostoli király!
 Legkegyelmesebb urunk!*

Mielőtt munkához látnánk, idejöttünk hódolatunkat bemutatni.

Az országos bizottság feladata a közös költségvetés megállapítása.

Aldozatkészségünkben az idén sem lesz hiány. A magyar féltékeny büszkeséggel néz királyra tekintélyére, állama hatalmára. A mit ez érdekekben tenni kell, az meg fog történni. Határt ennek csak a nagyhatalmi állás másik előfeltétele, a gazdasági erőre való tekintet szabhat.

Az országos bizottság további feladata a közös kormány eljárásának az ellenőrzése.

A múlt évi országos bizottság eloszlása óta **új választások** voltak. A kérérelhetetlen halál nagy fájdalmunkra kegyetlenül pusztított a múlt idők vezető alakjai között. A jelenlegi országos bizottságnak ezért **sok az új**

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

K é s ő.

Irta: Deér.

Egyszerű emberek soráról szól az ének. Azoknak világából lestem el egy képet, mely nincs riktó színekkel rajzolva, olyan az egész, mint egy szolid színekkel festett falusi kép, egyszerű, megkapó és mégis úgy el lehet gondolkozni róla...

Iszalg Ferencz egyike a legjobb módu embereknek Galamboson.

Takarékos, józan felfogású gazda volt, s nem volt más célja, minthogy egyetlen leányának, a szépséges Boriskának minél szebb, nagyobb vagyont gyűjtson össze. És ez sikerült. Meglátszott az Isten áldása Iszalg Ferencz minden lépésén. Meg is érdemelte. Becsülte is mindenki a jómódu gazdát.

Ő is megbecsült mindenkit. Még szolgáló legényével is úgy bánt, mintha tulajdon édes magzatja lett volna. Szerette is Sétáló András a gazdáját úgy, mint tulajdon édes apját. Hát-szen apja is volt neki Iszalg Ferencz. Mint egész gyerek ember került oda,

András mostani gazdájához. Árva gyerek volt, s a jószívű gazda embernek megesejt rajta a szive. Oda vette magához s szerette. Meg is becsülte András gazdáját. Jó része volt neki is abban, hogy a gazdája vagyona úgy felszaporodott. András is összetakarított magának pár száz forintot.

— Jó lesz ez a kis pénz, gondolta magában a legény, — ha majd asszony után nézek. Itt volt aztán a bökkenő Sétáló Andrásnak életében. Mert mikor úgy estéknként kifeküdt oda a pitvarba az öreg diófa alá s elnézegette a sugáros, kékes fehér égboltozatot, — csak meg-megdobbant az a szive is.

Es a mint ott nézte-nézte azt a sok ragyogó csillagot, úgy elgondolta, — hogy minek is oly szegény, ágról szakadt legény ő? Hej ha ő is telkes gazda lehetne, aztán beállithatna Iszalg Ferencz uramhoz, s megkértené a leány kezét. Szinte megremegett a legény erre a gondolatra. Mert hát szerette ő nagyon gazdájá leányát, a szépséges Iszalg Boriskát. Most is ott ül a pitvarban; fejét kezére hajtja, úgy nézi azt a hamvas arcú, egészségtől piros leányt, ki ott ül a konyhában s pergeti az orsót.

Sokáig nézi a legény szerelmesét, aztán előveszi furulyáját s elfújja azt a nótát, a mi éppen visszhangra talál szívében. Hallja a

leány is. Megsugja a szive neki, — hogy kinek szól a nóta?

Leteszi az orsót. Kioson ő is a pitvarba, s mintha valami nagy bünt akarna elkövetni, úgy surran el az ereszt alatt egész a legényig. Ott aztán megáll.

— Ejnye András, de szomorú nótát fujtál. A legény is odapillant a leányra.

— Hát milyent is fujnák, — szólt a leányhoz; — szomorú az életem is, — bánatos hát a nótám is.

— Ejnye, de neki keseredtél András — szól a leány — mintha csak exekválni akarnának.

— Nagyobb az én bajom annál is Boriskám. No de már ülj ide mellém. Ha már előhozta magad az én bajomat, hát hadd mondjam el, a mi a szívemet nyomja.

— Az fáj nekem, hogy olyan ágról szakadt, szegény legény vagyok.

A leány a neheztelés hangján vágott a legény szavába.

— Ejnye András, hát van valami panaszkod ellenünk? Hát nem meg becsülünk mi téged? Edes apám, édes anyám úgy bánnak veled, mint édes magzatukkal.

— Áldja meg az Isten érte őket, — mondta rá a legény. — Nem is ez a bajom.

BOROS I.

órás és ékszerész

ajánlja dús választéku raktárát a n. é. közönség szives figyelmébe a hol is mindennemű arany és ezüst ékszerek, különféle zsebórák és a legváltozatosabb kivitelű inga-órák a legjutányosabb árak mellett szolgáltatnak ki. Ugyancsak minden szakba vágó javítások a legolcsóbb árak ellenében eszközöltetnek. A tisztelt vevőközönség becses pártfogását kéri mély tisztelettel.

BOROS I. órás és ékszerész.

tagja. Az új testület azonban bizonyosan a régi nyomokon fog haladni. Következetes politika letétevényese a magyar országos bizottság, mert benső összefüggésben van a nemzet lelkével, a melyben következetes politika él. Errett nemzetek szabad alkotmányának egyik legüdvösebb következménye, hogy az egyének mulandóságától érinthetetlen alapra helyezi a politika főirányát.

Kérkedés nélkül mondhatom itt a trón számolya előtt, hogy a magyar alkotmányos befolyás segítségére van a *céltudatos és következetes külügyi vezetésnek.*

Melegen ragaszkodunk a *hármasszövetséghez*, mint a mely legjobban biztosítja az európai békét és saját érdekeinket. Megelégedéssel nézzük a többi hatalmassághoz való jó viszonyukat. Főleg örömmel üdvözljük azt, hogy *Oroszországgal* egyetértve képviseljük a *Keleten* azon álláspontot, a melynek védelmét érdekeink parancsolólag követelik, a mely abban áll, hogy a *Balkán-félsziget* népeinek szabad fejlődése minden *egyoldalú nyomástól megóvassék.*

Még csak arra kérem Felsőgedet az országos bizottság nevében, fogadja kegyesen törhetetlen ragaszkodásunk kifejezését.

Felsőged uralkodása fordulópont nemzetünk történetében. Minden félreértéstől menten szerethetjük azt, a ki iránt a hűség törvényes kötelesség. Lelkünk egyensúlyának, egészséges fejlődésünknek előfeltételét ebben látjuk. *Egygyé lett a nemzet királyával.*

Ebből meritenek mindketten erőt. Mig egyik vagyunk, semmitől sincs okunk tartani, a balsorstól sem, mert még ennek csapásait is kiheverhetjük. Bizuunk benne, hogy Felsőgednek még hosszas uralkodása alatt Felsőged uralkodó elvei szilárd hagyománygyá jegezesednek, a melyre támaszkodva dinasztia és nemzet nyugodtan nézhetnek bármely vihar elé.

Eljen a király!

A király válasza.

O Felsőge erre a következő választ adta:

»Hü ragaszkodásuk biztosítását, melyet előttem nyilvánítottak, őszinte megelégedéssel fogadom. Vegyék érte meleg köszönetemet.

Azon év alatt, mely az országos bizottságok utolsó ülésézése óta lefolyt, az *általános politikai helyzetben semmiféle lényeges változás nem állott be.*

Kormányom szakadatlan igyekezete ezentul is, mint eddigelé a *szövetségeseinkkel* való szoros, valamint az összes más hatalmakkal fennálló bizalomteljes viszonyaink ápolására irányul és ezáltal közreműködik az európai béke fenntartására és megszilárdítására.

Különösen a közel *keleten* előforduló eseményekre nézve az *oroszbírodalommal* fennálló folytonos barátságos egyetértésünk ezen területek nyugalmanak és rendjének állandóságát is elősegíti.

A *chinai lázadásnak* múlt évben történt elnyomása lehetővé tette a hatalmak részéről oda kirendelt szárazföldi és tengeri haderők legnagyobb részének visszahívását és megelégedésemre szolgál tengeri haderőm ezen alkalommal ottan működött osztályának magatartásáért és működéséért teljes elismerésemet kifejezni.

Hadügyi kormányzatom ezuttal *tüzérségi anyag beszerzésére, a tüzérségben eszközözlendő újjászervezésekre, legénységi étkezés javítására, haditengerészetem* pedig elkerülhetlen személyzeti szaporításokra és *hajóépítésekre* költség-többleteket kénytelen előirányozni.

Ezen költség-többleteket, valamint a hadseregi és haditengerészeti költségvetés egyéb kiadási tételei is a legszorosabb szükség határai közt vannak tartva.

Bosznia és Hercegovina közgazdasági viszonyainak fejlődése rendszeresen halad előre és ezen országok közigazgatási költségei a jövő évben is azok saját bevételeiből lesznek fedezve.

Azon meggyőződésben, hogy feladatuk megoldásához a szokott hazafias buzgalommal fognak látni, munkálkodásukat legjobb kívánataimmal kísérem és szívből üdvözlöm önöket.

Láng Lajos kinevezése.

A »Budapesti Közlöny« tegnap számában megjelent végre az új kereskedelmi miniszter kinevezése. A királyi kézirat a következő:

Kedves *Láng!* Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt kereskedelemügyi magyar miniszteremmé ezenel kinevezem.

Kelt Budapesten, 1902. évi május hó 5-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.,

Szell Kálmán s. k.

Az appropriáció a bizottságban.

A *képviselőház pénzügyi bizottsága* tegnap délelőtt 10 órakor *Falk Miksa* elnöklete alatt ülést tartott, melyben a kormányt *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László* pénzügyminiszter, *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter, *Mohay Sándor* államtitkár és *Papp Elek* osztálytanácsos képviselték.

A bizottság *Neményi Ambrus* előadásában az 1901. évi appropriációs törvényjavaslatot tárgyalta. *Thaly Kálmán* a függetlenségi párt elvi álláspontja alapján visszautasítja a törvényjavaslatot, mivel a kormány iránt bizalmatlansággal viseltetik. *Barta Ödön* a bizalmatlanság elvi álláspontján kívül külön is kiemeli, mint a bizalmatlanságának további indokát, hogy a kvóta törvényesen megállapítva nincs. Kérdi a miniszterelnököt, miképen fogjuk az idén a kvóta kérdését rendezni és általában hogy állunk a gazdasági kérdések rendezésével.

Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a kormányban megvan és mindenkor meg is volt a komoly törekvés arra nézve, hogy a függő kérdések mielőbb elintéztetést nyerjenek. Az ország érdekei eddig is megvédettek és az 1899. XXX. tcz. 1907-ig a komplikációkat kizárja. A kvótát a törvény követelményei szerint intézték el eddigelé is mindenkor, mert a törvény sehoh sem mondja ki azt, hogy a korona a kvótát csak egy alkalommal dönthesse el. A függő gazdasági kérdésekre nézve a magyar kormány tárgyalásokat folytat az osztrák kormánygyal, a vámkérdések jelentékeny ré-

Hanem más szomorít, gyötör engem. Aztán megfogva a leány kezét, kissé közelebb huzta magához s úgy beszélt hozzá suttogó hangon.

— Látod édes kis Boriskám, téged szeretlek én nagyon. És ez az én szívemnek a nagy szomorúsága. Mert nagyon szeretlek s éjjel nappal csak azon emésztlem magam, hogyan lehetne egy pár belőlünk?

— Hát ez a te bajod, — szölt mosolyogva a leány. Ezen ugyan könnyen lehet segíteni. Összeád minket is a pap csak úgy, mint mást. En ugyan nem mondom neki, — hogy össze ne kössön bennünket — mikor én is szeretlek.

Ezt már a leány is sugva mondta.

— Áldjon meg az Isten ezért a szóért, szölt a legény. — Csakhogy nem megy ám olyan könnyen a dolgot, mint te gondold. A te apád gazdag, csaknem az első telken gazda a faluban, — én meg szegény szolga vagyok. Mit szólna hozzá, ha én beállítanók s téged kérnélek?

— Hát kérdezd meg tőle András. Csak nem kértlek én meg téged. Légy ember a talpadon. Beszélj édes apámmal. Érti ő a szót.

— Aztán szívesen eljőnnél hozzám. Boriskám? — kérdezte a legény.

— De még mennyire, — sugta a leány. De, már erre meg nem állhatta a legény, hogy egy csókot ne lopjon a leány piros ajkára. Erre aztán elszaladt a leány is. De azért csep-

pet sem haragudott a legényre, ki még sokáig nézett utána.

Aztán úgy elgondolkodott mindenről, hogy nagysokára vette észre, milyen magasan jár már a Günczöl-szekere.

Akkor aztán lefeküdt. De nem jött álom a szemére. Egész éjjel azon járt az esze, hogyan miként is kezdje a dolgot gazdájával?

Ebbe aztán bele is aludt. Egész reggelig aztán mindig a leánykérőbe járt álmában, s mégis mikor fel ébredt, — csak nem tudta rávenni magát, hogy miként álljon a dolognak.

Hanem gazdája észrevette, hogy valami van a gyereken — mi nem akar kiugrani belőle. Addig firtatta aztán a dolgot, míg végre András is előhozakodott vele.

Iszalag Ferencz végig hallgatta a legényt. Aztán ő vette a szót.

— Nagy dolgokat mondtál édes fiam. Arról szöltél, ki nekem is a legkedvesebb. Ha szeretitek egymást, nem mondom én, hogy elválasztlak benneteket. De hát nem megy az olyan gyorsan. — Te szegény gyerek vagy, — nem rosszból mondom én azt fiam, — de hát így van. Aztán nem elég fiatalok vagytok arra hogy még várjatok. Dolgozz tovább becsülettel szorgalommal, keress magadnak s aztán majd meglátjuk. Majd akkor megbeszélünk róla.

Más emberfia örült volna ennek a beszédnek. Sétáló András meg neki keseredett. Az furta az oldalát, hogy neki várni kell.

Ha gazda volna, biz' akkor egyszeriben megkapná a leányt.

Ez a gondolat aztán nem hagyta nyugodni. Mindig az járt a fejében, az bolygatta éjjelnappal, hogyan szerezhetne ő hamarjában egy tisztességes gazdaságot.

Ez a gondolat aztán egyik este a koreszmába is elhajtotta. Talán egy kis ital mellett jobban forog az esze, — könyebben kifundálhat valamit. Pedig rosszul hitte. Csak a vesztét találta meg.

Mert a míg ő iszogatót, hallotta ám, hogy a szomszéd asztalnál egy urféle ember nagy hangon beszél valami idegen, messze országról, a hol úgy terem a pénz mint a polyva. Csak ki kell az embernek a kezét nyújtani utána, s menten olyan gazdag lesz, hogy a viczispán is megirigyelhetné tőle.

Hej de nagyot dobbaot erre a szóra a legény szíve, közelebb huzódott az asztalhoz s úgy leste minden szavát annak a nagyhangú embernek. Aztán márcsak azt várta, hogy egy kicsit tisztuljanak az ivóból. Mikor aztán maga maradt már csak, akkor oda ment ahhoz az urfélehez.

— Megkövetem tisztességgel az urat, hát hogyan is lehetne eljutni abba a boldog országba, a hol olyan könnyen boldogul a szegény emberfia is.

Az ágens, — mert hát az volt — mindjárt látta, hogy emberére akadt. Tetszett is neki a déli, szép legény. Beszélt aztán neki

szében megegyezés már létre is jött, a többire nézve pedig most tárgyalnak. Mind a két kormányban megvan a komoly törekvés, hogy a kérdéseket tisztázzák, hangoztatja azonban a miniszterelnök, hogy addig is, míg e kérdések tisztázatlanok, a törvényes állapoton belül vagyunk.

Barta Ödön újabb felszólalásában kérdi a miniszterelnöktől, vajjon a kormány június havában felmondja-e a külföldi szerződéseket. Széll Kálmán miniszterelnök ismétli a mai állapot törvényességére vonatkozó felfogását. A külföldi szerződéseket fel lehet ugyan mondani, de nem kell azt okvetlen megcselekedni. Ebben a kérdésben ma egyéb deklarációt nem ad, mint azt, hogy eddigelé a két kormány ebben a tekintetben még egy irányban sem állapodott meg.

A bizottság azután a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben is elfogadta.

A kvóta deputáció ülése.

A magyar országgyűlés kvóta-deputációja pénteken, május hó 9-én délután 5 órakor tartja meg alakuló ülését.

A hollandi trónöröklés.

Vilma holland királynő betegsége mindent a legélesebb részvételt kelti. A királynő betegsége politikai tekintetben is érdeklődést kelt, a mennyiben halála esetére egy német fejedelem, a weimari nagyherceg kerülne a hollandi trónra. Hogy ez minden komplikációk nélkül mehetne végbe, nem igen valószínű. Ugyanis maguk a hollandok nem igen szeretik a németeket, azután meg Anglia és Franciaország rossz szemmel néznék azt, hogy Hollandia teljesen német gyámság alá kerül, ami ellen már régen küzdenek. Ugyanis míg Franciaország titokban Belgiumra, addig Anglia Hollandiára vágyakozik. Így tehát semmi körülmények között se engedhető meg, hogy az német kézre jusson.

Elutasított petíció.

Tegnap délelőtt hirdették ki a Kurián gróf Forgách Antal mandátuma ügyében az ítéletet. A bíróság elutasította a petíciót.

A kenyéruzsora.

Ezzel a címmel *Klenwächter*, a csernoviczi egyetem tanára, a kinek a kartellekről írott dolgozata annak idején nagy és méltó feltűnést keltett egy német folyóiratban, annak a kérdésnek tárgyalásába bocsátkozik, vajjon az a törekvés, a mely a mezőgazdasági termelést vámokkal akarja megvédeni, mennyiben kvalifikálható olyannak, a mely az olcsó kenyéret kívánó rétegek rovására akarja a föld urait és művelőit gazdagabbá tenni. Érdekes fejtegetéseiben arra az eredményre jut, hogy habár az európai államok még nagyon is képesek volnának intenzívebb mezőgazdaság mellett sokkal több embert táplálni, ezt a fejlődést az idegen, olcsón előállított gabonának importja tökéletesen megakadályozza. Ennek a tényezői a kereskedők, a kik a nélkül, hogy néznék a végső hatást, üzletet akarnak kötni és nagy tömegben hozzák be az idegen búzát, a mely olcsóbb lévén a belföldinél, ez utóbbit hátra szorítja. A kereskedők kétségkívül foglalkozást találnak és bizonyára nem dolgoznak haszon nélkül. Allítólag nagyon előnyös ez az eljárás az iparos rétegekre is. Érdekes azonban egy tekintet vetni arra, hogy a végső kifejlődés mi lesz.

A belföldi gabona kis ára miatt a gazda nem képes az intenzívebb művelést fentartani, áttér tehát arra az extenzív gazdálkodásra, a melyet előbb elmaradott állapotnak tekintettek. Az extenzívebb műveléssel azonban csekélyebb aratás jár, úgy, hogy az ország mind nagyobb behozatalra szorul. Az élelem egy időre olcsóbbá lesz ugyan s ez tetszik a városi elemeknek. A csattanós fordulat azonban ezután következik. Az extenzív mezőgazdaságban ezer meg ezer munkás válik fölöslegessé, a kik ott előbb élelmet találtak. Ezek akarva, nem akarva, az iparra vetik magukat, vagy pedig a mint minálunk történik, fejlett ipar nem létében, kivándorolnak. Az iparos munkások számának szaporodása lenyomja a munka bérét, úgy, hogy az olcsó kenyér a legrovidebb idő alatt megszűnik olcsó lenni, mert hiszen vele szemben csekélyebb lesz a bér, a melyet a munkás kaphat. E mellett az ipar, mely a kedvező eshetőséget felhasználva megnőtt, többé gyártmányait a

belföldön eladni nem bírja, kénytelen a távoli világrészekben keresni piacokat. Így kezdődik azután az európai piacoknak az a versenye, a melynél mindegyik igyekszik a másikat olcsóbb árakkal legyőzni. Így áll azután elő az a különös színjáték, hogy Európa félig vagy egészen a barbár népeknek lesz kiszolgáltatva, a mennyiben könyörögni kénytelen nekik, hogy engedjék meg az ő gyártmányaiknak az ottani piacokon olcsóbb áron való eladását. Másrészt pedig koldulnia kell a kenyérért, mert hiszen az európai államok nem képesek többé gabonát termeszteni. Ez a helyzet annál élesebben jut kifejezésre, minél közelebb jutunk ahhoz az ideálhoz, a melynek útjára bennünket rávezettek, minél több idegen búzát hoznak Európába és minél nagyobb az exportra dolgozó ipar.

A merkantil és agrár fölfogás tehát homlokegyenest ellentétesek és amaz csak azért bír érvényesülni és előre hatolni, mert a közvetlen érdeket szolgálja, míg az agrár politika a távol jövő gonosz eshetőségeit akarja kikerülni. Ha azonban a népek vezetői elég megfontoltak arra nézve, hogy beletekintsenek a jövőbe, akkor nem marad más hátra, mint a minden áron való exportra dolgozás helyett megelégedni azzal a szerényebb ideállal, hogy a belföldi piacokat ellátva, az ipar érdekeit ne fejlesszék a mezőgazdaság és az egész társadalom maradandó érdekeinek rovására. (M. G. Sz.)

Városi közügyek.

A városi közgyűlés tárgysorozata.

A mai ünnep miatt Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap, pénteken délután tartja meg május havi közgyűlését.

Az alábbi tárgysorozatba összesen 25 tárgyat vettek fel, s ezek nagy része is szerződés, telek átadás vagy vétel és szabadságolás.

Lesz két szabályrendelet is: a rendőrségről és a cselédekről. Ha ennek a tárgyalásába mélyebben belemennek, két napot is igénybe vesz a közgyűlés, de ha ezzel nem töltik el az időt, korán befejezik a tanácskozást.

annyi mindent, hogy a fele is elég lett volna arra, hogy teljesen megbolondítsa a legényt.

Annak már nem volt nyugta. Csak azt várta, hogy virradjon. És mikor még alig kezdte bontogatni szárnyait a napsugaras, harmatos hajnal, Sétáló András már a gazdája előtt állt.

— Gazduram, zokon ne vegye, de én elmegegyek. Megpróbálom a világot. Gazduram mondta, hogy szerzek magamnak valamit s aztán majd beszélünk a Boriskáról. Világot próbálok, — hátha szerencsével járok.

— Aztán hova akarsz menni? — kérdezte om olyan Iszalg a legényt.

Elvörösödött a legény. Talán, mert most hazudott először gazdájának.

— Egy gazdag ur fogadott föl, vele megyek.

— Jól van András fiam, — szólt Iszalg — nem tartalak vissza, nehogy engem okozz aztán. De vigyázz magadru. Manapság sokszor megjárja a szegény paraszti ember. Lelketlen emberek elcsalják magukkal messze idegenbe. Igérnek neki hetet-havat, s mikor odaér a szegény, még a rajta lévő gunyáját is ott

hagyja. Azért vigyázz magadra fiam! Okos fejjel tégy mindent! Járj szerencsével! En mindig szívesen látlak, ha visszajössz.

És ha leányom is úgy akarja, várjon meg az is!

Dejszen nem használt már a szép okos szó Andrásnak. Benne volt már a gazdagság vágya ki nem kergette azt már semmiféle okos szó.

Elkövetkezett mindenkitől.

Mikor Boriskától vett búcsút, akkor aztán mégis neki facsorodott a szíve. De azért erős akart maradni.

— Áldjon meg az Isten lelke!

Légy hűséges hozzám. Gondolj arra, hogy miattad mentem el, hogy mielőbb visszatérjek hozzád gazdagon s aztán párommá tegyelek.

Könnyezve szólt a lány.

— Nem kell nekem a te gazdagságod. Te magad kellesz csak. Ne is menj, maradj itt. Itt is szerzhetsz magadnak. Aztán lesz nekem is elég!

— Éppen ezért, szólt a legény. Mert neked van, — hát ne mondja senki, hogy Sétáló András a pénzedért vett el.

Szegény legény, saját magát akarta bolondítani hű, üres önérzettel. Még egy csók, még egy ölelés, aztán megindult a legény a bizonytalan utnak telve csillogó reménnyel, — bizva bizó lélekkel.

Ha tudta volna, mi vár rá, — bizony csak visszafordult volna onnét a keresztfától, — a mi ott állt a faluvégen — a fűzes szélén.

De hát ment bolond fejjel, — csak úgy, mirt a vacsoravesztő is neki repült az égő lángnak — bárha összeégné ott is veszik el...

Hosszu három esztendő mult el azóta, a mióta Sétáló András elszakadt a falujától. Sok minden történt, — virágok nyiltak — virágok hervadtak.

Egy fakadó szirmait bontogató virág is elhervadt. Alig volt még festő korában már letört. Iszalg Boriskáról szól az ének.

Szabó István

fűszer, bor, csemege és vadkereskedése

Fő-utca (Dr. Grósz-ház.)

Mindennemű ásvány- és gyógyvizek és az Előpataki víz főraktára Bihar-, Békés és Szilágyme gyék részére.

Ajánlja kitértő saját termései körösvölgyi asztali borait bárhová a városban házhoz szállítva literes üvegekben fehér asztali ó vagy új bor literje 72 fillér, Schiller bor 72 fillér, körösvölgyi ó bor literje 88 fillér, akik azonban a városi fogyasztási hivattal az adóra kiegyeztek, litterenként 20 fillérel olcsóbban kapják.

Sima és gyökeres Riparia, valamint kész ojtásra előjegyzést elfogad a fenti ezég mező-telegről szállító telepéről szállítva.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1902. évi május hó 9-ik, esetleg következő napjain mindenkor délután 3 órakor a városház tanácstermében tartandó ülésen a következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. Polgármester havi jelentése.
2. A közigazgatási bizottság 1901-ik évről szóló jelentése.
3. A tanács javaslata a Rét városrészben iskolai célra szükséges telek megvásárlása ügyében.
4. A tanács javaslata özv. Dát Demeterné kártalanítási ügyében.
5. A tanács javaslata Teleki József és neje kártalanítási ügyében.
6. A tanács javaslata a nagyváradai kath. legényegylet ingatlan vételi ügyében.
7. A tanács a rendőrség szolgálati szabályzatát beterjeszti.
8. A tanács javaslata a cselédügy rendezésére vonatkozó szabályrendeletre.
9. A tanács javaslata a községi iskolák államosítása ügyében.
10. A tanács javaslata a csillagvárosi iskola kiépítése tárgyában.
11. A tanács javaslata a sertéshizláló telep bérlete meghosszabbítása tárgyában.
12. A városi tanács Sz. Kocsis János és társaival a Fekete Sas alatti bolt bérletére kötött szerződést beterjeszti.
13. U. a. Szabó testvérekkel a Zöldfa alatti bolt bérletére kötött szerződést beterjeszti.
14. U. a. Moldoványi Ivánnéval köztér átadására vonatkozó szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.
15. U. a. Szilágyi Gézánnéval a Szt László-templom órája fentartására vonatkozó szerződést beterjeszti.
16. A tanács javaslata a vidéki színészet támogatására megállapított állami segély fel-emelésére.
17. A tanács javaslata Somogyi Károly szinigazgató játszási engedélye meghosszabbítása iránti kérelem tárgyában.
18. A polgármester jelentése a törvényhatósági joggal bíró városok polgármesteri értekezlete által megállapított felirat intézése tárgyában.
19. Kalenda János kérvénye bérhátralékának részletfizetése engedélyezése iránti.
20. A nyugdíjbizottság előterjesztése Mastyák János vámkezelő nyugdíjazása tárgyában.
21. A nyugdíjbizottság előterjesztése Kohn Sámuel vámellenőr nyugdíjazása tárgyában.
22. A nyugdíjbizottság előterjesztése Furko Sándor rendőr nyugdíjaztatása tárgyában.

23. Dr. Baróthy Akos tiszti főorvos 6 heti szabadság engedélyezése iránti kérelme.

24. Pásztor Bertalan fogalmazó 6 heti szabadság engedélyezése iránti kérelme.

25. Giraud Arpád fogalmazó 4 heti szabadság engedélyezése iránti kérelme.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy ezen tárgyakra vonatkozó ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1902. évi május hó 7-én.

Bordé Ferenc,
főjegyző.

UJDONSÁGOK.

— Otthon. —

— A tisztviselők kaszinója. —

Tegnap volt a tisztviselők otthonának bemutatása a sajtó képviselői számára.

A mi benyomást erről az új kaszinóról szereztünk, az röviden összefoglalható abba, hogy méltó a nevére: *Otthon* az valóban.

Az Apáczka-utca és Borz-utca sarkán, a Gyalokay-házban van az új kaszinó helyisége. Hat szoba egymás mellett, a lehető legnagyobb kényelemmel berendezve. Az első szoba olvasó helyiség, melynek asztalán megtalálhatók az összes magyar lapok: a helyi és fővárosi napilapok, az élelápok és a szépirodalmi lapok. Később — mi igen helyes — szándékoznak külföldi lapokat is járni. Ezután a társalgó és dohányzó szoba jön, a Park-klub mintájára berendezve, persze csak kicsinyben. Utána következik a billiárd terem, két elegáns, egészen új billiárddal, aztán a kártyázó és más játékhelyiségek. Mind teljesen új butorzzattal, modernül berendezve.

Az Otthon legfőbb vonzereje azonban nem ebben, hanem a kert helyiségben áll.

A kert maga egészen újonnan és igen czélszerűen van berendezve. Fődisze egy hatalmas kugipálya, melynek megfelelő nagy előhelyisége is van.

Ezenkívül az Otthon otthont nyújt egész családoknak. A kertben hely van fenntartva a gyermekek számára, a fiatalok kuglizhatnak vagy csinos virágok körül sétálhatnak, ki lehet vitetni a játékasztalokat s a mi fő: mindezekhez kapható jó friss sör és harapnivaló.

Ugy tervezik, hogy a vendéglőnél havi bérletre lehessen rendszeresen ebéde és vacsorára igen olcsón előfizetni, szándékoznak azon felül a vendéglői helyiséget este, színház után is

nyitva tartani, hogy a színházból hazatérők befordulhassanak oda vacsorára, vagy csak egy pohár sörre.

Szóval az egész kitűnően van szervezve s megérdemli, hogy a tisztviselők pártolják. A szép eredményből oroszán rész illeti az elnökséget: Nagy Ferencz törvényszéki elnököt és Rutter Emil postatanácsost, valamint az Otthon igazgatóját *Hendel Ottót*.

*

Az Otthon ünnepélyes megnyitása ma, f. hó 8 án d. u. 4 órakor lesz, melyről egyelőre csak annyit árulhatunk el, hogy a megnyitáson ott lesz a Bura testvérek bandája is. Kedvezőtlen idő esetén vasárnapra halasztatik el a megnyitó ünnepély.

*

Ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy *Katholikus Körnek* is van hasonló csinos kerthelyisége és kuglizója, amelynek egy kis élénkséggel, például egy szerződötendő ügyes vendéglőssel szintén szép forgalmat lehetne biztosítani.

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Május 9. Városi közgyűlés.

Május 11. A biharmegyei Casinó évi közgyűlése d. u. 4 órakor.

Május 22. Rendkívüli városi közgyűlés.

Május 27. Katholikus majális.

Május 25. Szigligeti-társaság közgyűlése a városházán d. e. 10 órakor.

* **Aldozó csütörtök.** A kereszténység egyik legnagyobb ünnepe, Krisztus menybemenetelének emléknapja. Az Olajfák hegyének legmagasabb pontján, honnét Krisztus 500 ember szemeláttára emelkedett a menyekbe, ott hagyva a kőben lábainak nyomát: intésül, hogy nyomdokait kell követnünk. E helyen Szent Ilona császárné fényes templomot emelt, de a lábnyomok felett az épületet betetőzni, vagy azokat mozaikkal előadni nem sikerült. Ma e helyen egy kápolna és egy török mecset áll. Magyar nevét ez ünnep, mely egyike a legrégebbeknek, onnét vette, hogy e napon végződik a husvétii áldozás és e napon tartják sok helyen a gyermekek első áldozását. Az ünnep alkalmából 9 órakor lesz a székesegyházban az ünnepélyes nagy mise és szentbeszéd. — Az olaszai róm. kath. fiúiskola növendékeinek egy része ma tartja az irgalmasok templomában, a Szent Vincze-intézet növendékeinek egy része pedig a zárda kápolnájában az első szent áldozást.

* **Történetirók a pápánál.** A bölcsélet- és társadalmi tudomány mellett legtöbbet a történettudomány köszönhet XIII. Leo fealkölt szellemének és nagyszabású gondolkozásának. A nagy pápa az áltai, hogy 1880-ban megnyitotta a vatikáni levéltár kapuit s a történetkutatók számára minden korlátozás nélkül bocsátotta rendelkezésül az okiratok s regesták ezreit, Európa minden nemzetét felette nagy hála kötelezte. Ezen hála jutkat nemzetük nevében lerovandó mozgalom indult meg Rómában a vatikáni levéltár megnyitása óta egymásután — jobbára állami költségen — keletkezett történeti intézetek igazgatói között, hogy XIII. Leonak 25 éves pápai jubileuma alkalmából hódolatukat mutassák be. A mozgalom élén *Fraknoi Vilmos* püspök, nagyváradai kanonok, a magyar történeti intézet nagynevű megalapítója és igazgatója állott. Ő Szentsege örömmel értesült e tervről s f. hó 4-én fogadta a történeti intézetek képviselőit a vatikáni trónteremben. A jelen voltak nevében Fraknoi püspök klasszikus latinsággal mondott beszédében emlékezett meg a pápák hagyományos előszeretettel a tudományok és művészetek iránt. Elődjait e tekintetben mesz-

Meghalt.

Epen ma temetik. Mi baja volt? Istenem, hát mi a baja a virágnak, a melyik egyre veszi színét illatát, s egy szép reggel csak ott fekszik hervadtan, illat nélkül? Így volt Boriskával is. Hiába biztatták, hiába jött egyik kérő a másikat után, — neki nem volt vigasztalása... Andrást várta, de az csak nem jött vissza.

Addig várta, várta, míg csak bele nem fáradt szive a nagy várakozásba.

Most aztán már megnyugodott.

Az egész falu ott van a temetésen. Siratja mindenki.

Eltemetik, behantolják szépen.

Aztán magára hagyják. Csak édes szülei maradnak még ott annál a kis földhányásnál. De hát ők is csak magára hagyják.

Szomorodott szívvél ballagnak hazafelé. Nem szólnak, nem beszélnek. Csak akkor néznek föl, mikor valaki rájuk köszönt:

— Adjon Isten!

Rongyos, sápadt alak állt ott előttük, csak nagyon soká ismerték föl.

— **András te vagy,** — szólt reszkető hangon Iszalg Ferencz.

— Én volnék gazduram, ha igaz — szólt fáradt hangon a legény. Ugy-e nehéz reám ismerni? Ugy-e megváltoztam? Hej, mért is nem hallgattam gazduram szavára? — Bolond voltam. Elmentem messze idegenbe — itt hagytam ezt az édes magyar

földet, melynek minden göröngye többet ér annak az idegen földnek ezer holdjánál. De nem hallgattam az okos szóra. S most itt vagyok rongyosan, összetörve, világ csufjára. Mit szól majd Boriska?

Köny pergett alá az öreg szeméből.

— Az már nem szól semmit. Ma temetik. Megölte a szive utánnad.

Felordított erre a legény. Aztán futott, míg csak meg nem találta azt a frissen hányt sírdombot. Ott aztán leborult a sírra és sirt, zokogott sokáig.

— Edes virágszálom — édes kis Boriskám — mivé lettem — mivé tettelek!

Aztán szólította hivatgató, beczézető hangon. De hiába, késő volt már. Sirathatta már a vesztett boldogságot.

— Előbb kellett volna erre gondolni. Sétáló Andrást, akkor, mikor bolond fejlett elszakadtól ettől az édes magyar földtől s hittél idegen ember idegen szavának s mentél keresni pénzt, aranyat arra, hol nem terem más, mint kín, gyötrellem, nyomorúság.

De hát ki tehet róla, hogy sokan oly nehezen hajtának az okos szóra s oly könnyen el tudják hagyni édes szülőföldjüket, a hol pedig nekik nyílik minden virág, nekik dalol minden madár?

sze tuiszárnyalta, — ugymond, — a mostani pápa, ki a vatikáni titkos levéltár megnyitásával s a különféle pápai levéltárak egyesítésével s vásárlásával a történelmi tudományt megvilágít s egyúttal az összes nemzeteket különbség nélkül soha el nem évülő hála kötelezi. Végül a történelmi intézetek hódolatát tolmácsolta s munkálkodásukra áldását kérte. A Szentatya a kitüntető tetszéssel fogadott magas röpi beszédre válaszolva, kiváló örömeinek adott kifejezést, hogy együtt látja maga előtt a különféle nemzetek irodalmi munkáit, kiket a szent cél: az igazság földterítése, mely a katolikus egyház főüdvölkévé, testvérekként kapcsol össze. Hangsúlyozta: »Splendore veritatis gaudet ecclesia«, mert a katolikus egyháznak nincs mit félnie a régi emlékek nyilvánossá tételétől. Buzdító szavai után sikert kívánt s atyai áldását adta mindnyájukra, majd egyenkint lábcsokra bocsátotta őket, kiknek mindegyikéhez volt néhány nyájas és buzdító szava. A fogadottak száma 21 volt, kiket Fraknoi püspök mutatott be a Szentességének a következő sorrendben: Pastor dr. udvari tanácsos, az osztrák történelmi intézet igazgatója, Dengel dr. osztrák német, Navacek dr. cseh, Brezinsky dr. lengyel, Pogatscher dr. a bécsi Leo-Gesellschaft részéről, Ursiner Berliére, belga, Meyer dr. dán, Schulte dr. a porosz történelmi intézet igazgatója, Schellass dr. és Haller dr. porosz németek, Mgr. Ehses és Goeller dr. és C. v. Mathaus a müncheni Görres Gesellschaft képviselőiben; Msgr. Dushesne, abbé Vidol és Calmette francziák; Bliss és Tivenlow angolok, Nielsen dr. svéd. A magyar történelmi intézetet Fraknoi püspökön kívül Lukacsics József dr. képviselte. A pápai kihallgatás végeztével mindnyájan Rampoila bimbok államtükörhöz vonultak, aki a tudomány iránt ismert rokonszenvével és meleg érdeklődéssel fogadta tisztelgésüket s a jövőre is ígerte támogatását. Fraknoi püspök, ki vendégszerető házában a fogadás után ebédre látta a történelmi intézetek igazgatóit, római tartózkodásából Budapestre érkezett.

* **Pallay Lajos betegsége.** A szerencsétlen párban megölt Pallay Lajos ügyvéd állapota, mint jóleső örömmel értesülünk, mind kedvezőbbre válik. A tüdőlob helyi természetű, nem terjed s enyhe lefolyást vett. Laza nincs, ami reményt nyújt arra, hogy közéletünk e kedvelt alakja mielőbb visszanyeri egészségét. Tegnap már levest és gyenge sültet vett magához. Orvosai és családja szerető gondal ápolják.

* **Az ereklye-muzeum látogatása.** Az 1848—49-iki és Kossuth-muzeumban tegnap ismét több tanintézet növendékei tettek csoportos látogatást. Mint haljuk, a közel vidéki községek hazafias tanítói is készülnek tanítványaikkal a muzeum megtekintésére átrándulni városunkba. A közönség is igen szép számban látogatja szabadságharczi emlékeink hazafias gyűjteményét folytonosan.

* **Váradai zarándokok a Szent-földön.** Csaknem két hónappal ezelőtt, márczius közepe táján két váradai szegény asszony (egyik vak) és egy péksegéd indultak el Nagyváradról avval a nagy elhatározással, hogy ha kell hát gyalog is, de ők elzarándokolnak azokra a helyekre, a melyeket Üdvözítőnk élete és kinszenvedése megszentelt. A háromnak együttvéve alig volt 60 frija, abból is 30 frtot egy jólelkű főpaptól kaptak. Utlevelet egy képviselő szerzett nekik, plebánusuk pedig ellátta őket igazolvánnyal és ajánlólevéllel. Orsovaig vasuton mentek, onnét pedig egy terherhajó elvitte őket a Dunán Galaczig, innét egy orosz kereskedelmi hajóval Konstantinápolyon át Jaffába jutottak. Ekkor már pénzük teljesen elfogyván gyalog indultak el Jeruzsálem felé, hova sok viszontagság s egy heti gyaloglás után ápril 12-én érkeztek. Az osztrák-magyar zarándokházban készséges vendégszeretettel fogadták a zarándokokat. Nyolcz napig bőségesen ellátták őket lakással, étel-

lel, itallal, sőt a zarándokház igazgatója dr. Fellingner Ferencz magyar vezetőt is adott mellőlük Stiply Fábian pestmegyei származásu ember személyében, aki a zarándokházban van alkalmazva. A nyolcz nap alatt alkalmasan meglátogatták a szent helyeket Jeruzsálemben, Bethlehembben és a közeli környéken. A zarándokház igazgatója még tovább is szívesen látta volna őket, de egy ott tartózkodó osztrák herczeg — értesülvén róla, hogy gyalog akarnak Magyarországra indulni — 5 db. aranyat ajándékozott nekik, melyből aztán Jaffa—Alexandria—Brindisi—Trieszt—Fiumén át hazautaztak s tegnap meg is érkeztek Nagyváradra, hol már aggódtak miattuk. Az osztrák-magyar zarándokház igazgatója sajnálattal említette a zarándokok előtt, hogy Magyarországból oly kevesen zarándokolnak a Szentföldre. Más országból évenként százak és százak érkeznek, Magyarországból nagy ritkán egy-kettő, azok sem veszik igénybe a zarándokházat, amely pedig igen nagy kényelemmel van berendezve, nem régebén Erzsébet főherczegnő is ott volt szállva. Amint az igazgató mondotta 160—200 frt II. oszt. utasok, oda és vissza utazási és teljes ellátási költségére is elegendő.

* **Az esküdtek összeírása.** Az esküdőbíró-ságokról szóló 1897. évi XXXIII. t. cz. végrehajtása tárgyában kibocsátott 3300/1898. sz. bel-és igazságügyi miniszteri rendelet 4-ik §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy mindazok, a kik az alábbiak szerint esküdőképességgel bírnak, folyó év május hó 16—18-án a városház tanácstermében az 1903. évre érvényes alaprajstromba leendő felvétel végett az összeíró bizottság előtt személyesen, vagy meghatalmazottjaik által jelentkezhetnek. Az 1897. évi XXXIII. t. cz. 4. §-a értelmében esküdőképességgel bír a város területén lakó minden férfi, a ki magyar honos, a folyó esztendőben legalább a 26-ik életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon írni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót fizet; amennyiben pedig időleges adómentességet élvez, husz korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír; vagy az adózásra való tekintet nélkül, köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles: tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdasz, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, a ki a felsőbb művészeti, vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül a ki a középiskolai záróvizsgálatot letette. Nagyvárad, 1902. május hó 3-án. Rimler Károly polgármester, mint az összeíró bizottság elnöke.

* **A városháza építése.** Az április havi városi közgyűlésen tudvalevőleg erős felszólások voltak azért, hogy az új városháza építéséhez a vállalkozó meg nem felelő rossz téglat használ. Rimler Károly polgármester azonnal megindította a vizsgálatot, amelynek konstatálták a törvényhatóság szakértő tagjait, hogy a városházánál felhasznált téglák és más anyagok teljesen megfelelőek, sőt egyes helyeken még drágább és jobb anyagot használt fel ifj. Rimanóczy Kálmán építő, mint a szerződésben ki van kötve. A polgármester a holnapi városi közgyűlésen előterjeszti a szakértők által a vizsgálatról felvett jegyzőkönyvet.

* **Horánszky emléke.** A Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter váratlan halálával az országot ért mély gyász alkalmából a vidéki városok is kifejezik részvétüket. Rimler Károly polgármester a holnapi közgyűlés elé a polgármesteri jelentésben tesz javaslatot, hogy Nagyvárad városa jegyzőkönyvében örökítse meg Horánszky Nándor érdemait s őszinte fájdalomát. Ezenkívül intézzen részvétiratot az elhunyt miniszter fiához: Horánszky Lajos országgyűlési képviselőhöz.

* **Pável püspök jubileuma Belényesben.** Pável Mihály nagyváradai görög katolikus püspök jubileuma óta a napokban volt először Belényesben, ahol ez alkalomból a görög katolikus kegyuri templomban fényes segédlettel misét tartott, amelyen a helyi és vidéki közönségnek színe-java megjelent. Előző nap a belényesi görög katolikus tanintézetek növendékei jól sikerült hazafias ünnepséget, a jubileum napján pedig tornaversenyt rendeztek a jubiláns tiszteletére. Ugyancsak 4-én szentelték fel a jubiláns püspök által újonnan épített és modernül berendezett remek torna- és rajztermet, a vegytani laboratórium és a szépművészeti muzeum részére szánt helyiségekkel együtt.

* **Megnyuzta a feleségét.** Rémregénybe illő eset fordult elő vasárnap éjjel Borsa községben. Poncula Mitru borsai lakos évek óta vadházasságban élt Lázáru Máriával. Gyakran volt köztük verekedés s Poncula többször megfenyegette az asszonyt, hogyha egyszer totten éri, elevenen meg fogja nyuzni. Poncula beváltotta a szavát. Vasárnap éjjel ittas állapotban tért haza s az ajtót zárva találta. Poncula úgy vette észre, mintha az ablakon ugrott volna ki valaki a szobából. Poncula végre bement és dühében addig öklözte az asszonyt, míg az eszméletét veszítette. Ekkor az elalélt asszonyt karjai alatt felkötötte a szobagerendára és egy nagy késsel valóságos megnyuzta. Felhasította mellét s onnan kezdte a bőrt lefejteti. A nagy fájdalomtól az asszony magához tért és segítségért kiáltott. Az utcán járókelő legények meghallották s berohantak a házba és Ponculát ártalmatlanná tették. Mikor a vérző asszonyt levették a kötélről, akkor már egy tenyérnyi nagyságban le volt hámozva a bőr a melléről. Az asszonyt átvitték a szomszédba s ott ápolás alá vették. Ponculát a csendőrök elfogták.

* **A polgármesterek kongresszusa.** A magyarországi szabadkirályi és törvényhatósági jogu városok polgármesterei az idén Szegeden tartják meg évi gyűlésüket, május 23-án. Ez alkalommal Szeged város tanácsa bemutatja a vendégeknek minden nevezetes pontját, épületét, intézményét. Nagyvárad város képviselőjében Rimler Károly polgármester lesz jelen a kongresszuson. A városi tanács felhatalmazta a polgármestert, hogy ha más város nem tesz lépéseket, hívja meg a kongresszust, hogy az 1903. évben Nagyváradon tartsák meg a polgármesterek tanácskozásaikat.

* **A cseh színészet Magyarországon.** A cseh operatársulat budapesti és pozsonyi vendégszerelését, melyet a magyar közönség, mint tisztán művészeti bemutatkozást, szívesen fogadott, a tót nemzetiségi sajtó a maga céljaira igyekszik kizsákmányolni. »Föltartóztathatatlannal« című cikkében azt írja a Narodnie Noviny, hogy beteljesedett Kollárnak szomorú, reménytelen időben hangoztatott jóslata, hogy a szláv nyelv özvív módjára fog elterjedni a világon. — »Akkor egy ifju, tüzes ember jóslatának tartották ezt, a minek aligha lehet hinni. Ma már Európa és Aziaszerte terjedni fog a szláv nyelv, szláv befolyás és hála Istennek, a szláv szellem is, föltartóztathatatlannal. Ellenállnak neki, ellenállnak erősen. A régi kulturállamok milliárdjaiknak, műveltségüknek és befolyásuknak egész hatalmát érvényesítik az új szláv áradat ellen. De semmi nemü kísérlet meg nem gátolhatja a szláv eszme terjedését. Nemrégén a szláv nyelv a külföldön a ninivei hieroglifek tartalmánál is ismeretlenebb volt. Ma már Berlinben, Párisban és Londonban szigorúan tanulják. A szláv írók nevei: Turgenev, Miskieviczé, Toistolé, Sienkieviczé, Dostojevszkijé, Puskiné a Saint-Germain, Linden-Allee és City szalonjaiban mindennaposak. — És most már a »mezofeneklett« helyeken is így van. A pozsonyi színházban, mely talán Mejmír ideje óta (ha ugyan akkor volt valami színház) nem halott

szláv szót, telt ház és lelkes taps mellett adják Smetana Eládtó Menyasszonyát és Cajkovszky Pique Dame-ját. Nálunk, a hol a magyar sovinizmus kezét fog a sváb dölyffel! És mindez csekélységnek tűnik fel előttetek? Nem. Tudjuk, hogy mindez egybefoglalva nem jelent még a szláv eszme diadalát, de mindenestre jelenti azt, hogy elmúlt immár a rab-szolgák nyelvének kora, hogy a mi nyelvünk, létünk és eszmevilágunk terjed és hódít. S azért nem szabad félnünk remélni. Ma már utópia az, hogy a nemzetiséget ki lehessen irtani. Merítsünk vigaszt és higgyünk a mi szép és biztos jövőnkben.

* **Rendkívüli közgyűlés a világitás kérdésében.** A közvilágitás kérdésében már annyira előhaladtak a tárgyalások, hogy rövid időn belül Nagyvárad város közgyűlése is érdemlegesen foglalkozhat a város jövő életére kiható fontos ügygel. A holnapi közgyűlésre még nem terjesztheti elő a tanács, hanem május hó 22-én rendkívüli városi közgyűlés lesz e tárgyban.

* **A budapesti kertészeti kiállítás, mint tudósítónk értesít, nemcsak a nagy közönség, hanem a legelső szaktekintélyek véleményei szerint minden eddig felül mul és vetekedő hármely világitással.** Ezen siker orosz-lánrésze Mauthner Odön cs. és kir. udvari nagykereskedő, kinek kiállítása oly szép és fenséges, hogy e cég tulajdonosa nem győzi fogadni az elismerő nyilatkozatokat, melyek valóságos ováció számba mennek. A megnyitás napján József főherceg személyesen gratulált Mauthner Odönnek és bemutatva Klotild főhercegnőnek. Kedden ő Felsége is meglátogatta a kiállítást és minden egyes csoportnál elismerését fejezte ki Mauthnernek. E világhírű cég, mely eddig 22 külföldi kiállításon az első díjakat vitte el, ezúttal versenyen kívül jelent meg, hogy mellette főképp vidéki cégek is érvényesülhessenek, sőt ő maga is 3 tiszteletdíjat ajánlott fel a kiállítás ügye érdekében. Mauthner csoportjai 15 főhelyet foglalnak el az iparsarnokban és az előtte levő területen. Olyan gazdag babér erdőt, pálmaligetet és szindus virágokat még nem látott a budapesti közönség, a minőt Mauthner varázsolt oda. Kiállított többi között viruló 1000 Crimson Rambler rózsát, 3000 nagyvirágú Cinerariát, több mint 4000 babérfát, melyek a kiállítás után eladásra kerülnek. 800 szegfűt 175 változatban stb. stb. — Még a szakemberek is oda nyilatkoztak: »tudtuk, hogy Mauthner nagy, de hogy ilyet is tud nyújtani, az már igazán páratlan!« A zsűri egész zavarban volt, hogy mivel fejezze ki elismerését és megbizta az elnökséget, hogy magasztaló hangú levélben mondjon köszönetet Mauthnernek, amiért a kiállítást oly magas színvonalra emelte. 175.

* **Villasorok Nagyváradon.** A városi közgyűlések szellemes közbeszólója: *Miskolc*z Barna törvényhatósági bizottsági tag indítványt nyújtott be a közgyűléshez, amelylyel a város szépítését akarja előmozdítani. Indítványozza, hogy mondja ki Nagyvárad város törvényhatósága, miszerint a Rulikovszky-temetőhöz és a Városligethez vezető utakon csak villaszerű épületeket szabad emelni. Az indítványozó valószínűleg a budapesti Andrassy-úti villasor, vagy a debreczeni nagyerdei fasorhoz hasonló szép utrészt akar megvalósítani Nagyváradon. Eből azonban bajosan lesz valami mert egyik hely sem arra való és nem szabad olyan sűrűn építeni a villákat, mint már elkezdték.

* **Halálozás.** Biharvármegye egyik volt kitűnő tisztviselője, városunk társadalmának szimpatikus alakja fekszik ravatalon környezve nagyszámu családjá és rokonai részvételével. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

Ozv. medzihradnei Medzihradzsky Gusztávné szül. marosvásárhelyi Egyed Piroška ugy maga, mint gyermekei Piroška férjével Karácsony Józseffel és gyermekei: Mária férjével Mann Tarjánnaal és gyermekeivel, Laura, Margit, Gáspár, Gabriella, Elvira és Anna és testvére

özvegy Kauzler Józsefné született Medzihradzsky Teréz és számos rokonok nevében is szomorodott szívvel tudatják szeretett férj, apa, nagypapa, testvér és rokonnak medzihradnei *Medzihradzsky* Gusztáv okleveles ügyvéd és biharvármegyei tisztviselőjének folyó évi május hó 6-án, d. u. 3 órakor hosszas betegsége után élete 63-ik és boldog házasságának 36-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult földi hamvai f. hó 8-án, d. u. fél 4 órakor fognak az ágostai evangélikus hitvallás szerntartása szerint Nagy-Kút-utca 13/153. számú háztól az újvárosi központi temetőbe örök nyugalomra tétetni. A végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai, hivatalársai és ismerősei tisztelettel meghívotnak Nagyvárad, 1902. május 6. Aldás és béke lengjen drága porai felett!

* **A vidéki színészet államsegélye.** Az állam évenként milliókat költ a budapesti Operaházra és a Nemzeti színházra, de a tengődő vidéki magyar színészet fejlesztésére csak évi 56.000 korona jut. Szeged város törvényhatósága volt az első, amely a czéltalan sopánkodás teréről a cselekvés terére lépett. Terjedelmes feliratban fejtegeti a magyar színészet nyomoruságos helyzetét s kéri, hogy a vidéki színészet segélyezésére fordított évi 56 ezer koronát emelje fel a kultuszminister 200.000 koronára. Ennek a felirathoz a másolatát, pártolás czéljából megkapta Nagyvárad városa is. A tanács mint állandó válaszmány Szeged város feltérjesztését pártoló véleménynyel terjeszti fel a holnapi városi közgyűlés elé.

* **Az időről.** A legunalmasabb téma és mégis mindenki beszél róla. Szidták a tavasz derekát: áprilist. A mit bizonyára meg is érdemelt, mert a legagyafurttabb szeszélylyel játsza ki az optimista Falbok profécziáit. Szép, verőfényes áprilisi napok helyett szél cibálta a fák lombzatait. Metsző hideg szél sivitott s szórta le a gyümölcsfák színes virágait. A gazda remegve várja, nézi, hogy tombolja ki magát a czudar idő. Kérges tenyerű földműves, parasztagazda imádkozik meleg májusi napsugárért, langyos, csirázató esőért, melynek minden cseppje áldás, minden cseppje egy-egy buzaszem. Tőle öröme gyul a gazdaember arca és képzeletében már számlálja a busás hasznát, amit majd az aratás, a szüret hoz. Esik, esik! Minden cseppje külön csattan meg a háztetőkön és egyenletes zajgása oly álmosítólag hat. Kint gyűlik a víz, tükör lesz belőle, visszaverődik benne az élet, az erő, a mozgás, a küzdelem, a harc a létért. Alomba ringatja a falusiakat és nehézkessé lesz a kéz, amely készítgeti a szerszámokat: hernyópusztításra, szőlőkapálásra, vetésre, boronálásra. Es mi, városiak, alig tudjuk elhinni, hogy az, a mi nekünk csak víz, künn a falun jótétemény. Hogy azt, a mi nekünk idegességet okoz, azt kint imádságba foglalják és úgy köszönik meg. Persze, mi a járdát nem szántjuk fel, nekünk majd behozzák, a mire szükségünk lesz. De épp azért, hogy hozhassák, csak essék továbbra is, amíg kell a gazdáknak, amíg élvezetük telik benne. Mi meghuzzuk magunkat dolgozószobánkban és időnkint ki ki tekintünk a szürkeségbe, nézzük a pocsolyát, amint kint terjed, nő, — de mi is betellünk a tavasz érzésével, amely lelünkkel felszabadítja a hosszú tél bilincseiből. Hiszen majd eláll az eső, nyomában aranyos napsugarak árasztják e a rideg városokat is.

* **Szöttépte a malacz.** *Barucza* Danyilla Kimpi lakos május 5-én egy kötvény kiállítására végett bement Vaskóhára otthon hagyva nejét, 3 nagyobbacska és egy bölcsőben levő kis két hetes leányát. Az asszony, hogy ebédet főzhessen, kénytelen volt a háztól mintegy kilométernyire fekvő esővíztartályhoz vízért menni, kis csecsemőjét a nagyobb gyermekek felügyeletére

bizta. Mig az asszony vízért járt, a szőfogatlan nagyobb gyermekek a szobából kimentek játszani, az ajtót nyitva hagyták, az udvaron kint levő 3 hónapos malacz a szobába beszaladt, a bölcsőt felfordította s a gyermek száját és állát lerágta, minek következtében a gyermek még aznap meghalt. A bíróság a vizsgálót megindította.

* **Talált erszény.** Tegnap délben a barátok temploma tornyától a Stark-iskoláig vezető uton egy kis pénzerszény találtatott, melyet tulajdonosa — tartalmával együtt — a nagyváradai pályaudvari m. k. posta és táviró hivatal utalvány és takarékbefizető osztályánál a hivatalos órákban, délelőtt 8—12-ig délután 2—5-ig kellő igazolás mellett bármikor átvehet.

x **Oriási czethal.** A nagypiacz-téren vasárnap f. hó 11-től 20-ig lesz látható egy eddig legnagyobb és a maga nemében páratlan halóriás. Ezen czethal a kifogásnál hatvenötezer kilogrammot nyomott, 21 m. hosszú és 3'60 m. magas, mellőzzük ezen a világ legnagyobb emlős állatának ismertetését, csupán arra a tényre szorítkozunk, hogy nagyon is érdemes ezen czethalat megtekinteni. Ugyanezen kiállításban lesznek láthatók még különféle tengeri halászati czikkek, szigonyok és a mély halászathoz szükséges kellékek. Különösen ajánlható e kiállítás megtekintése tudományos szempontból a tanuló ifjuságnak. Folyton magyarázatok tartanak.

x Felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét az *Rosenthal és Ehrlich* cég mai hirdetésére.

IRODALOM.

Vasuti és Hajózási Híradó czimvel a hazai szaksajtóban páratlan terjedelmű és diszti, kethetes folyóirat jelent meg. A gondolat szerkesztett lap hézagpótló, az üzletvilágra nélkülözhetetlen vállalat, mert az egyetlen magyar szaklap, mely a díjszabási ügyeket a közönségnek érthetőleg adja elő. E mellett a lapdíjszabási ügyekben előfizetőinek utbaigazítással is szolgál, úgy, hogy mindazok, a kik szállítani szoktak, megszabadulhatnak a drága »visszatérítési irodák«-tól. A hasznos vállalatot ajánljuk a közönség figyelmébe. A gazdag tartalmu folyóirat előfizetési ára a folyó évre 20 korona, mely a »Vasuti és Hajózási Híradó« kiadóhivatalába küldendő. A folyóirat szerkesztője: Németh Frigyes, kiadója: Wesselényi Géza.

Igazságszolgáltatás.

Weiszlovits Gyula ügye a vádtanács előtt.

A május 1-sői véres pitólypárbaj egyik szereplőjét: *Weiszlovits* Gyulát, tudvalevőleg a kir. ügyészség, illetve a vizsgálóbíróság rendelkezése a rendőrség letartóztatta és a vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte. *Weiszlovits* Gyula bejelentette, hogy a vizsgálati fogság ellen felfolyamodását írásban nyújtja be, azonban Nagyváradon nem kapott ügyvédet, aki a védelmét elvállalta volna. Tegnap aztán *Kenedi* Géza budapesti ügyvéd nyújtotta be a kir. törvényszékhez *Weiszlovits* Gyula nevében a felfolyamodást, a melyet *ma vesz tárgyalás alá a kir. törvényszék vádtanácsa Nagy József* törvényszéki bíró elnökele alatt. Szavazó bírák lesznek dr. *Csulyok* Béla és *Palánkay* Károly. A vádtanács zárt ülésben fog az ügyben dönten.

Bűnügyi följelentés a Magyar iparbank ellen. A Székesfehérvári Hirlap-ban olvassuk a következő hirt: »Dr. *Rosenberg* Lajos veszprémi orvos nem nyugodott bele a Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank közgyűlé-

sén hozott határozatokba, hanem április 26-ára Budapestre a Rémi-szállodába értekezletet hívott össze, hogy a banknál elkövetett üzemekre nézve bünygyi följelentést tegyenek. Az értekezlet a jelzett időben csakhogyan meg is tartatott (20 részvényes 606.000 korona névértékű részvényt tett le) s **április 27-én a bünygyi följelentést tényleg benyújtották a budapesti kir. főügyészéknél.**

Ügyvéd és bíró. Többször tárgyalták már azt a rágalmozási pört, melynek dr. Pap Zoltán ügyvéd és országgyűlési képviselő a vádlottja. A törvényszéket tegnap ismét foglalkoztatta ez a pör. Tényállása, mint már közöltük, a következő: **Borsodi-Horváth Józsefnek**, a ki különben apósa Pappnak, Szolnok-Dobokamegyében egy erdeje van, a melyen a szomszéd birtokos, **Muráth Sándor** deési járásbíró fát vágatott, magáénak mondván az erdő egy részét. Ezért Horváth a bíró ellen pört indított, a mely éppen a deési járásbíró elé került. A tárgyaláson ügyvédként megjelent dr. Papp úgy találta aztán, hogy az ügy előadójaként szereplő dr. **Daday Ferencz** albíró részrehajlóan jár el a princípális ellen, valamint Muráth járásbíró ellen panaszt emelt az igazságügyminiszternél. Azt a vádat emelte, hogy a birtokról hamis térképet készítettek s hogy Muráth a bírói talárba bujva kifosztotta felét.

Ezért került dr. Pap a bíróság elé s vonták tegnap **Bakonyi** bíró elnöklésével újból feleletre. Közvádoló dr. **Böhm** királyi ügyész, védő dr. **Török** Sándor ügyvéd volt. Muráth bíró, mint ennekölte maig is azon az állásponton van, hogy a kérdéses erdőterület az övé. Bizonyította pedig azt egy térképmásolattal. Am éppen ezt dr. Papp hamisnak nyilvánította. Kinos feltűnést kelt azonban, hogy a polgári pörben használt és hamisnak mondott térképmásolat eltűnt az akták közül. Erthetetlen a dolog s ennél fogva dr. **Török** Sándor védő a tárgyalás elhalasztását kérte, de a bíróság e kérésnek egyelőre nem adott helyet, hanem felolvastatja a polgári körök iratait.

A Beöthy-Liptai-pör ítélete. A múlt hónap 5-én tárgyalta a sajtóbíró **Beöthy** László panaszát **Liptai** Károly hírlapíró ellen s a szenzációs tárgyalás a vádlott felmentésével végződött. Tudvalevő, hogy ennek következtében **Beöthy**nek le kellett mondania a Nemzeti Színház igazgatói állásáról. A pörben hozott ítéletet megokolásával együtt csak tegnap adta ki a sajtóbíró írásban. A kiváló jogász munkája, mely 46 sűrűn írott oldalra terjed, dr. **Doleschall** Alfréd törvényszéki bírónak, az ügy előadójának műve s azt most küldi meg a törvényszék **Beöthy**nek, **Liptainak**, valamint gróf **Keglevich** István intendánsnak.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Csütörtök (d. u.: Az ember tragédiája. (este: San-Toy.)

Péntek: Idegen nő. (K. Hegyesi Mari vendégjátéka.)

Szombat: Denise. (K. Hegyesi Mari vendégjátéka.)

Vasárnap (d. u.: Kis szökevény. (este: Kurucz Feja Dávid.)

K. Hegyesi Mari búcsuja. Mint jelentették már, **K. Hegyesi** Mari asszony, az **Idegen nő** s **Denise** darabok czimszerepében vesz búcsút a nagyvárad közönségtől. A kiváló művésznő holnap pénteken az **Idegen nő**-ben, szombaton pedig **Denise**-ben lép föl.

Ünnepi előadások. Ma, csütörtökön két előadás lesz a Szigligeti-színházban. Délután **Az ember tragédiája** kerül újra színpadra,

melyet multkor délutáni előadásán tett nagy ház nézett volt végig. Adám szerepét ezuttal is **Kovács** Lajos, az új drámai hős játssza. Este **San-Toy**-t, a népszerű táncoperettet adják elő a színházban. **San-Toy** szerepét **Bilkey** Irén, a szobaleányt pedig **Amon** Margit játssza.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 215.

Pótbérlét 18.

Ma, csütörtökön, 1902. május 8-án

délután 3 órakor, fél helyárrakkal

Az ember tragédiája.

Dramai költemény.

este 7 és fél órakor, rendes helyárrakkal

SAN-TOY.

Operette.

SZEMELYEK:

A kínai császár	— — —	Krasznay Andor
Szing-hi főudvarmester	— —	Vank István
Yen-Ho, mandarin	— —	Szathmáry Árpád
San-Toy, leánya	— —	Bilkey Irén
Csu-li	— —	Bérczi Gyula
Sir George Preston	— —	Csatár Győző
Poppy, leánya	— —	Székely Anna
Bobbie, fia	— —	Pintér Imre
Dudley, Poppy komornája	— —	Amon Margit

HELYÁRRAK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Korszék 1 frt 20 kr., Tamlászek 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzsek 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-15l 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdeté 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, május 9-én

Idegen nő.

Színmű.

ZENE ES MUVESZET.

Füredi József hangversenye. Színházunk népszerű komikusának, **Füredi József**nek a hangversenye május hó 11-ikén (vasárnap) délután 5 órakor lesz a Sas nagytermében. Az ügyesen összeállított s érdekes műsor a következő:

1. Nyitány, előadja **Váradi** Aladár.
2. A tót táncmester, monológ előadja **Krasznay** Andor.
3. Volnék bár egy angol lady, kuplé, előadja **Bilkey** Irén kisasszony.
4. Felolvasás, tartja **Biró** Lajos.
5. Férjhez menjek? monológ, előadja **H. Novák** Irén.

6. Magánjelenet, előadja **Füredi** József.
7. Tiroli dal, énekl **Bilkey** Irén kisasszony.
8. Jani Juczi kuplé, énekl **Kulinyi** Mariska kisasszony.
9. Kuplé, énekl **Füredi** József.
10. Kuplé, énekl **Kulinyi** Mariska kisasszony.

Jegyek kaphatók **Láng** József és **Blum** Géza urak üzletében.

Növendék hangversenye. A nagyvárad zeneiskola legközelebbi nazi hangversenye vasárnap — május 11-én — délelőtt 11 órakor lesz a zeneiskola nagytermében (nagypiac-téri polgári füiskola I. emelet). A hangverseny programját az intézet kitűnő tanárai **Herncsirek** István és **Mazalik** József ügyesen állították össze a következőleg:

Bechr A.: »Reggeli harmat« és »Csendes boldogság« zongorán előadja: **Réz** Klára.
Gebauer M. Hegedű-duett. Előadják: **Lázár** Sándor és **Kovács** Dániel.

Svájezi dal, változatokkal. Czimbalmos előadja: **Bodnár** Gizella.

Popp W. »Bölcső-dal« — hegedűn előadja: **Bocz** Aurél, zongorán kíséri **Rafael** Irma.

Köhler L. »Keringő« — zongorán előadja **Gábel** Etelka.

Séher K. »Air varie« hegedűn előadja **Krausz** Irma, zongorán kíséri **Rafael** Irma.

Erdélyi Dezső. »Ha az Isten nem egymásnak« Dankó Pista »Kanász nótá« Czimbalmos előadja: **Palóczy** Juliska.

A hangverseny szereplői **Gábel** Etelka kivételével valamennyien kezdők és pedig csak a folyó iskolai év kezdetétől fogva növendékei az intézetnek.

Erdekes lesz tehát meghallgatni, hogy nyolcz hónap alatt a zenetudásnak mily fokot tudják az intézet növendékei elérni.

REGÉNY-CSARNOK.

A tengerészeti szerződés.

Conan Doyle: Doktor Holmes kalandjai. 14.

Védenczünk elbeszélése szemlátomást nagy hatást tett Holmesre. Fölugrott a helyéről és erős felindulással járt-kelt a szobában.

— Egy szerencsétlenség soha sem jön egyedül! — szolt **Phelps** mosolyogva, **ámbr** meglátszott rajta, hogy az éjjeli merénylet nagyon megviselte.

— Ez esetben valóban talál ez a mondás! — szolt **Holmes**. — Képes volna ön körüljárni velem a ház tájékát?

— Hogyne, sőt egy kis séta a napon jól is esnék. **József** majd velünk jön.

— Én is! — szolt **Harrison** kisasszony.
— Félek, hogy ezt nem engedhetem meg! — válaszolt **Holmes** fejét rázva.

— Kérem, maradjon itt ülve, éppen azou a helyen, ahol most van.

A fiatal hölgy kissé elégedetlen arczczal ült vissza helyére. **Fivére**, **József**, azonban velünk jött s négyen körüljártuk a gyepet, mely a fiatal diplomata ablaka előtt terül el. A virágágyon levő lábamok egészen elmosódottak voltak; **Holmes** egy pillanatra lehajolt, hogy megvizsgálja őket, de rögtön megint kiegyenesedett és vállat vont.

— Ebből ugyan semmit sem lehet kiokoskodni! — mondotta. — Menjünk egy kicsit a ház körül és fontoljuk meg, miért választotta a betörő éppen ezt a szobát. Hisz a lakószoba és az ebédlő nagyobb ablakai sokkal előnyösebbek lennének volna szándéka kivételére.

— De azokat jobban lehet látni az országútról! — szolt **Harrison** **József**.

— Hja igen, persze. De azt az ajtót ott feltörhette volna. Hova nyílik az?

— A hátsó ajtó az, a szállítók és a szolgálatszemélyzet bejárata. Éjjel rendszerint bezárják.

— Történt-e itt régebben betörés?

— Soha! — válaszolt **Phelps**.

— Van-e a házban sok ezüstnemű, vagy másféle drágaság, ami a tolvajokat ide csábíthatná?

— Nincs itt semmi értékes dolog.

Holmes kezét a zsebébe mélyesztve hanyagul ballagott a ház körül. Sőt meglepően közönyös és szórakozott volt, amit azelőtt sohasem tapasztaltam nála.

— Hisz önök állítólag megtalálták azt a helyet, ahol az a fekete átmászott a kerítésen; — szolt **Harrison** **József**hez fordulva. — Gyérünk csak oda s nézzük meg.

Harrison elvezetett bennünket egy helyre, ahol a kerítés felső rácsozata is volt törve. Egy lécz darab még most is rajta lógott. **Holmes** le törte és kutató szemmel megvizsgálta.

— Azt hiszi, hogy az ma éjjel jött? Nem kem úgy tetszik, hogy régi rontás.

— Maglehet.

— Aztán tulfelől sem látni nyomát, hogy valaki átugrott volna a kerítésen. Nem, ez nem sokat segít rajtnak. Gyérünk csak vissza a szobába s beszéljük meg kissé a dolgot.

Phelps **Percy** nagyon lassan ment s jóvendőbeli sógorának karjára támaszkodott, mialatt én **Holmessal** áthaladtam a gyepen, úgy hogy

ott állunk már a Phelps szobájának nyitott ablakánál, mielőtt még azok közelünkbe értek.

— Harrison kisasszony! — szólt Holmes sürgetően és nagy nyomatékkal. — Egész napon át ott kell maradnia, ahol most ül. Ne hagyja magát senki és semmi által arról a helyről eltávolítani. Nem is tudja, milyen rendkívül fontos ez.

— Ha kívánja Holmes ur, természetesen, hogy megteszem! — szólt Harrison kisasszony álmétködvén.

— Ha aludni tér, kérem, zárja be az ajtót kívülről a kulcsot vegye magához. Szavát adja rá?

— De Percy?

— Ó velünk jön Londonba.

— Én meg itt maradjak?

(Folyt. köv.)

A delegáció ülése.

— Éjjel érkezett táviratunk. —

Budapest, május 7.

Az osztrák delegáció délutáni ülésén *Goluchovszky* külügyminiszter mondotta el exposéját. Kiemelte a monarchia külső viszonyainak minden tekintetben kedvező voltát s jelezte az 1903. évi májusban lejáró hármasszövetség megújítását. Nézete szerint, ezen konzervatív szövetség továbbra is csak békecélokat követhet, melynek létrejöttét köszönheti. Ezen nemzetközi konstelláció semmi esetre sem zárja ki az egyes hatalmak külön megállapodásait, mert mikor megállapított, hogy sem mi, sem Oroszország keleten nem követünk önző célokat, tüstént eltűnt a bizalmatlanság, mely a két birodalom között sok éven át uralkodott. Nem is olyan régen vállaltva akadályozta meg a bécsi és pétervári kabinet a *bal-káni* komolyabb bonyodalmakat. Szólt még a romániai és görögországi állapotokról, a kereskedelmi szerződések megújításáról és a jövő évi költségvetésről.

A trónbeszéd és a tisztviselők fizetése.

Budapest, május 7. (Saját tud. távir.) A trónbeszéd mindkét delegációban nagyon hívős hangulatot keltett, mert tartalma igen lapos s nem kielégítő a jelen politikai helyzetre való tekintetből.

A mi az állami tisztviselők fizetésrendezésének alapmunkálatait illeti, az teljesen elkészült s a tervezet alapján szétosztják a tisztviselők között *Julius elsején*, az ideai költségvetésbe felvett három milliárd koronát.

A tervezet a fizetés emelés megszábasánál, az összes tisztviselői irány fokozatokat három csoportba foglalja a szolgálati idő tartama szerint. *Első csoportba* az 1894. év előtt, *második csoportba* az 1898. év előtt, *harmadik csoportba* 1898. év után kinevezettek soroltatnak.

Az első csoport *három harmadát* kapja, az osztrák és magyar állam hivatalnokot egyes fizetési osztályai között fennálló különbözetnek, a második csoport *kétharmadot*, s a harmadik csoport *egy harmadot* kap.

Cercle.

Budapest, május 7. (Saj. tud. távir.) A delegáció ülés végeztével ő királyi Felsőge cerclet tartott.

Az osztrák delegáltak cerclejénél feltűnt, hogy ő Felsőge nem a hármasszöv-

vetség kifejezést használta, hanem a szövetségek szövetségéről szólt.

A magyar delegátusok cerclejénél először *Andrássyt* szólított meg, utána *Samassa* érseket. *Szapári* Gyulával és *Hegedűs* Sándor volt kereskedelemügyi miniszterrel hosszasan diskurált. *Bohus* Zsigmonddal családi ügyekről értekezett.

Bolgárral a tengerészet fejlesztéséről beszélt, kijelentve, hogy a nagyon jelentős érdek dolog a jelen állapotok között nem maradhat.

Andrássy Tivadarral a carusselről beszélt.

Kristóffy Józseftől meleg érdeklődéssel kérdezősködött a szeszélyes időjárás okozta fagykárokról s örömmel hallotta, hogy az alföld gabonatermő vidékein a fagy nem sokkárt okozott.

Münnichnél megjegyezte, hogy a hadügyi előirányzat okvetlenül szükséges, s így az albizottságnak tárgyalásai nem sok nehézséggel fognak járni.

Perczel leánya állapotáról, *Papp* Gézával a délvidéki gazdasági viszonyokról kérdezősködött.

Ő Felsőge miután mindenkirehöz biztató, barátságos szót intézett, a cercle végét ért.

TAVIRATOK.

A dél-afrikai háború.

Pretória, május 7. A békekilátások kedvezők. A hír megbizottak, a kik az egyes kommandókat fölkeresik, jelentékeny sikert értek el abban a fáradozásukban, hogy felhatalmazást kapjanak a meghódításra. Az intranzigens elemek főleg *Delarey* embereiből kerülnek ki.

London, máj. 7. A Daily Telegraph jelenti Johannesburgból 3-iki kelettel: A menekülők táboraiiban levő burgherek, úgy látszik, nem kételkednek a béke megkötésében. Klerksdorphan és más táborokban bizonyosra veszik a békét. A katonai hatóságok kissé pesszimisztikusabban gondolkoznak a mostani helyzetről és nem engedik, hogy a harcckészség ellanyhuljon. (M. T. I.)

Vasuti szerencsétlenség.

Compiègne, május 7. A Compiègne és Amiens között kisiklott vonaton 350 zarándok volt, nagyjából asszonyok. A kilelez halotton és tizenegy súlyosan sebesültön kívül még negyven ember szenvedett könnyebb sérülést. A vonat utasai kizárólag belgák voltak. A vasuti szerencsétlenséget valószínűleg az idézte elő, hogy az eső alámosta a vasuti töltést. (M. T. I.)

Összeomlott ház.

Brüsszel, május 7. A Petit Bleu-nak jelentik Charleróiból, hogy Vanfercée-Banletben tegnap este összeomlott a munkás-ásványkutató háza. Eddig két halottat és négy sebesültet hoztak ki a romok alól, de az áldozatok száma valószínűleg sokkal nagyobb. (M. T. I.)

A sah Oroszországban.

Pétervár, május 7. Kuropatkin hadügyminiszter tegnap Lomsáb érkezett. A perzsa sah ma Lenkoránba érkezett és onnan tovább utazik Bakuba. (M. T. I.)

Hivatalos czáfolat.

Pétervár, május 7. Néhány külföldi lapnak az általános sztrájkokról, munkásfelhívások kifüggesztéséről és véres összeütközésekről szóló pétervári jelentésével szemben az orosz távirati ügynökség konstatálja, hogy az általa jelentett tüntetéseken kívül sem sztrájkok, sem bármilyen sünntetések, sem véres összeütközések nem voltak Pétervárott. (M. T. I.)

Chile és argentiniai tárgyalások.

London, máj. 7. A Timesnak jelentik Buenos-Ayresből, hogy ott nem hiszik, hogy az argentin-chilei választott bírósági szerződés tárgyában folyó tárgyalások Alcorta külügyminiszter halála miatt késedelmet szenvednének, mert a santiagói — argentiniai követnek elegendő utasításai vannak. Az argentiniai kongresszus csütörtökön újra összeül. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

A legveszedelmesebb féreg.

Méltán ilyennek nevezhető az *almamoly*, (*carpocapsa pomonana*) mert emiatt kissé melegebb égalj alatt főleg téli almát, mi pedig a legbecsesebb, ma holnap már tenyésztetni sem lesz érdemes.

Fáink tavasszal gyönyörűen virítanak, bőven kötnek gyümölcsöt, sőt szinte fel is nevelik azokat, úgy hogy öröm ránézni; de mit ér, ha aztán egyik gyümölcs a másik után férgesen aláhull s mikorára ősszel a telelőhelyiségbe kellene vinni az Isten bő áldását, hirtelre is alig maradt belőle s ha van is néhány példány, még az se ép, az is férges, idő előtt megérik, hasznavehetetlen lesz.

Valóban itt az ideje, hogy ezen kártékony féreg ellen közös erővel védekezzék minden gyümölcs termelő; mert miként a legtöbb kártékony rovar ellen, itt is csak úgy lehet igazán kedvező sikert várni, ha mindenki lelkiismeretesen használja a védelem eszközeit, nehogy hanyagsága által más nyakára is zúdítsa a veszedelmet.

Az almamoly a kisebb éjjeli lepkék sorozatába tartozik. A nőstény minden éretlen apró gyümölcsre egy-egy petét ragaszt, melyből egy hét alatt kél ki a parányi hernyó, mely aztán beforja magát az éretlen gyümölcs magházáig, itt kifejlődik s elhagyva a gyümölcsöt, valamely alkalmas helyen (sokszor a fa kérgében) bábbá változik át.

A védelem ellene a kis kukac azonnal tulajdonságán alapszik, miszerint az mindig kívülről rágja be magát az éretlen gyümölcsbe, ha tehát akkor a megrágott gyümölcs héjával valamely erősen ható mérég kerül emésztő szerveibe, úgy az biztosan elpusztul.

Ilyen erősen ható és kipróbált mérég az arzénsavas réz, *cuprum arsenicosum*, melyből az elképzelt legkisebb mennyiség elég, hogy halálát okozza a hernyónak.

Évéből szokták az alma és körtefákat, akkor mikor a gyümölcs elvirágzás után egy jó borsónyi nagyságot ért el, az említett mérég oldatával permetezni és pedig lehetőleg úgy, hogy a permet főleg a kis gyümölcsöket érje. Mivel azonban az almamolynak nem egy, de több generációja van, szükséges még az első permetezés után két hétre egy második, ehhez két hétre egy harmadik permetezést megengedni.

Az oldat pedig úgy készül, hogy 40 gramm *cuprum arsenicosum* oldatik fel egy hectoliter vízben, mely azután a peronospora ellen használatos permetező készülék segítségével lesz a legcélszerűbben az apró gyümölcsökre hintve.

A *cuprum arsenicosum*, mint igen erős mérég csak hatósági engedély mellett adatik ki közgazdasági célokra és tapácson azt megbízható helyről beszerezni, mert még több hamisításnak van alávetve, mint a rézgálicz. E sorok írója jó forrásul ajánlhatja az Aradon

lakó Rozsnyai Mátvás gyógyszerárát, hol az 40 grammonként csomagolva (50 fillér) használati utasítással ellátva, direct az almamoly ellen árusítatik.

Az almamoly elleni védelemben igen fontos még az is, hogy a lehulló férges gyümölcsök naponként felszedessenek s megsemmisítsenek (megfőzés, sertés által való feletetés stb), mert a fáról lehullt gyümölcsből mihamarabb kimászik a féreg s vagy visszamegy a fára folytatni kártételeit vagy magát behálózva új nemzedéknek ad létet.

Továbbá tanácsos a fákat papirszelettel vagy szalmakötéllel körül csavarni s mivel a féreg ily rejtett helyeken szívesen bábosza meg magát, az ezek alá rakódott bábokat időnként megsemmisíteni. A szalmakötelekbe különben is mindenféle káros féreg üt tanyát, úgy hogy azzal ősszel és tavasszal tanácsos körül övezni a fák törzseit s a kötelet aztán mindenestől elégetni. Tartsuk tisztán a fák kérgeit, a felcserepesedett kéregrészeket simárral horzsolva, meszeljük be ősszel a fák törzseit és vastagabb ágait mésztejjel, mibe kevés hamut vagy kormot kevertünk, ezáltal sok férget pusztítunk el, sok káros rovar kényelmes tanyáját romboljuk szét, a fák kérgeinek egészségét előmozdítjuk és a téli fagyfoltok ellen is védjük. Igen jó ősszel a fák kerületét a fák ágainak szélességében hantosan jó mélyen felásni, miáltal ismét sok féreg pusztul és előnyösen javíttatik és tisztul a talaj.

Minden szorgoskodás, minden fáradság hőven indokolva van ezen leghatalmasabb, ezen legkártékonyabb parazita ellen.

Mártonfalvi.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

A Tőzsde eredeti távirata.

Határárak.

Budapest, május 7.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6
Káposzta, repce, aug.	96

Értéktőzsde

Budapest, május 7.

Osztrák hitel	697.
Magyar hitel	701.
Államvasút	509.50
Rizsumarúnyi	472.
Magyar jelzálog	
Csokolajáni	
Wagon-kölcsön	

Hivatalos árfolyamok

Budapesti Áru- és Értéktőzsde 1902 május 7-én.

Magyar aranyjáradék 4%	120.
Magyar koronajáradék	97.70
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,75%	121.
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.75
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	121.
Magyar földterhermentelési kötvény 4%	98.
Italmérséi jog megváltási kötvény	100.65
Horvát-szlavónföldterhermentelési kötvény	97.50
Magyar nyaralás-sorsjegy-kölcsön	204.

FÜRDŐI MENETREND.
Érvényes 1901. május 1-től.

Nagyvárad — Püspök-fürdő — Félix-fürdő.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad	730	950	—	—	450	—	858
Vásártér	722	931	*1114	237	420	638	854
V.-Velence	740	1000	1135	256	500	656	915
Rontó f.	754	1014	1150	309	514	709	929
Püspök-fürdő	805	1025	1155	314	519	714	939
Félix-fürdő	817	1037	1209	328	536	728	951

Félix-fürdő — Püspök-fürdő — Nagyvárad.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Félix-fürdő	820	1042	*1215	330	539	731	953
Püspök-fürdő	838	1100	1227	342	556	743	—
Rontó f.	842	1104	1232	346	560	748	1000
V.-Velence	856	1116	1246	359	614	803	1013
Vásártér	912	1117	102	415	630	819	1030
Nagyvárad	905	1127	—	—	623	—	1023

A *-gal jelölt csak vasár- és ünnepnap közlekedik

Tiszszabályozás szept. sorsjegyek kölcsön	162.50
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	59.40
Osztrák államsorsjegyek	152.75
Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbank részvény	685.—
Osztrák hitelintézet részvény	671.50
Párisi vista	95.45
20 frankos arany (Napoleon-ör)	19.06
Németbirodalmi márka	117.40
London vista	240.45
30 márkás arany	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Az 1902. évi V. törvényzikk értelmében

az 1889. évi 4¹/₂%-os magyar államvasuti aranykölcsön,
az 1876. évi 5%-os magyar keleti vasuti kölcsön,
az 1888. évi 4¹/₂%-os magyar vasuti beruházási elsőbbségi kölcsön,
az 1889. évi 4¹/₂%-os magyar államvasuti ezüstkölcsön,
a 4¹/₂%-os magyar regale kártalanítási kölcsön-kötvények konvertálása elhatározottat.

Amennyiben fenti kötvények szelvényeivel együtt f. hó 8-ig intézetünknek átadatnak, azok konvertálását 4%-os magyar korona járadék kötvényekre díjmentesen közvetítjük.

Nagyvárad, 1902. május 3.

Nagyvárad Takarékpénztár r. t.

A Rimanóczy-féle fürdőben

létező

hidegvizgyógyintézet megnyit.

Biharvármegye

gazdaközönségének

figyelmét felhívjuk 56 év óta fennálló üzletünkre, hol

gazdasági gépek

kijavítása és jókarba helyezése gyorsan, pontosan és

feltűnő jutányos árban teljesítetük.

Ugyanott raktáron tartjuk a számos kitüntetést nyert

világhírű nagyváradi

érczsengőket,

továbbá a cégtulajdonos **EHRlich MÓR** ur által feltalált s szabadalmazott

tömlő-kapcsolókat,

melyek minden gazdasági és községi fecskendőhöz szükségesek és nélkülözhetetlenek.

Továbbá nagy raktárt tartunk a **szencziós** találmányt képező

szabadalmazott **viznélküli**

„PLUTO“

árnyékszék-betétből,

melyek beszerzését orvosi tekintélyek minden **gondos csuládapa** kötelességévé tették, minthogy azok alkalmazása számos betegségnek elejét veszi.

Czégünk **specziálitását** képezik még: szabadalmazott szűrőkészülékkel ellátott

szivattyus-kutak,

nemkülönben **hírneves templomi, gazdasági és iskolai**

harangok

és általában mindennemű **géprészek** előállítására és bármilyen **éremmunka.**

Rosenthal és Ehrlich

érc- és harangöntők, szabadalmazott kutkésztők. Csengő-gyár.

Alapítottatt 1847-ben.

Nagyvárad, Szacsuvay-utca (saját ház).

Horváth János

szücs-mester.

Üzlethelyiség: Nagyváradi, Olasz, Fő-utca,
Orsolya-zárdával szemben.

Nyári megőrzés végett uti bunda, városi kabát, lábzsákot és szóval mindenféle szőrmeárut, szőnyeget és függönyöket stb.

Lakás: Nagy-Magyar-utca 332. szám (saját ház).

Mély tisztelettel

Horváth János,

szücs-mester.

127

Raktárhelyiség biztosítva van tűz ellen

12 ezer koronáig.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

7050—1902. sz.

Árverési hirdetmény.

A városi rendőrkapitányi hivatal mint Iparhatóság által közhírré tételik, hogy Mandl Adolf Nagypiacz-téri zálogüzletében folyó évi május hó 22-én reggeli 8 órától kezdődőleg nyilvános árverés fog tartatni, a mely alkalommal a ki nem váltott zálogtárgyak fognak elárvereztetni.

Ezen árverésről az elzálogosítók azal értesítetnek, hogy a zálogtárgyak tételezései a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján és a zálogüzlethelyiség ajtaján kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1902. május 5-én.

Gerő.

rendőr-főkapitány.

174.

Darvassy Károly

czipész,

Nagyvárad, N.-Teleky-utca 422. sz.
(Weisz Károly-féle ház).

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni a mai kor minden igényeit kielégítő **uri és női**

czipész-üzletemre,

hol minden e szakmába vágó munkák a legelkiismeretesebben és mindenkor a m. t. közönséget teljesen kielégítőleg készítettnek.

Mindennemű hibás lábakra a legkényelmesebb czipők állittatnak elő.

Megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Vidéki megrendeléseknél egy pár viselt kényelmes czipő felküldése elegendő.

100

Tisztelettel

Darvassy Károly,

czipész.

553—1902. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenelközhírré teszi, hogy a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak 1902. évi VI. 382. számú végzésével Dr. Schweiger Ede ügyvéd által képviselt Karl Hochhauser felperes részéről Hevesi Sándor utóda alperes ellen 436 kor. 40 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesről lefoglalt és 3359 kor. becsült ingóságokra a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagyváradi Z. ldf. utca 40. számú házban leendő megtartására határidőül 1902. évi május hó 12. napjának délelőtti 11 órája tűzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt arczikkek s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttől vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradi, 1902. évi április hó 18. napján.

Csathó Jenő.

178.

kir. bir. végrehajtó.

A legújabb

női felöltők

és remek szép tavaszi ruhakelmék

már megérkeztek

SPITZER TESTVÉREK divatáru-házába,

melyek meglepő olcsó árak és remek szép minőségükért

általános feltűnést keltenek.

Kivételes olcsóság!

Elegáns legújabb tavaszi ruha — — — 2 forint
Divatos finom fekete ruha — — — 3 forint
Tavaszi legújabb angol ruha — — — 4 forint

Finom Mohair női ruhára 1 frt.	Finom Luster női ruhára 1 frt 20 kr.	Finom camgarn női ruhára 1 frt 50 kr.	Selyem kelme menyasszonynak 75 kr.	Fekete legfinomabb divatkelmék 1 frt 20 kr.
Kitűnő jó kartonok 20 kr.	Finom angol mosó kelmék 35 kr.	Női felöltők		Blous selymek 1 frt 20 kr.
Remek napernyők 2—5 frt.	Remek szép tavaszi kabátok Legfin. tavaszi kabátok (selyem bélés) Elegáns divatos tavaszi gallérok Igen esinos leányka kabátka Legújabb női paletot		5, 6, 8 frt 10, 12, 15 frt 6, 8, 10 frt 5, 6, 7 frt 10, 12, 16 frt	Magyar- esernyők legújabb 2 frt.
	Legújabb függönyök 1 frt 20 kr.		Agyterítők 2 frt.	
Hölgy vászon női ingekre 6 frt.	Hölgy-siffon női fehérneműre 6 frt.	Szőnyegek 20 krtól 2 frt.	Uri-vászon lábravalóra 8 frt.	Uri-siffon ingekre 9 frt 50 kr.
Magyar vászon lepedőkre 5 frt.	Magyar siffon ágyneműre 7 frt.	Paplanok 1.60 2.50 3 frt.	Matraczok 5, 7 és 10 forint.	Uri-ingek legjobb minőségű 1 frt 60 kr.

Menyasszonyi kelengye

legkedvezőbb bevásárlási helye. Teljes kelengye már 100 forinttól kezdve a legfinomabbig.

A KI AKAR

legújabb divatu női ruhaszöveteket, delain, karton, vászon, chiffon és mindennemű női divatáru cikket

olcsón és jól vásárolni,

az látogassa meg az **»Amerikai áruházat«** FŐ-UTCZA, BAZÁR- (SZINHÁZI)-ÉPÜLET — minden vevő a ki 10 forintért (habár részletekben is) vásárol, egy

életnagyságú fénykép

nagyobbítást papir kerettel ellátva 1 forint 50 krajczárért kap.

Beczky Lajos

Nagyvárad,
Szent László-tér
«A menyasszonyhoz.»

Napernyők- ≡

és

≡ blouzokból

óriási választék feltűnő olcsó árban.

Függönyök, ágyterítők, mosókelmék,
szövetek, harisnyák, nyakkendők.

Elismert legjobb minőségű

férfi- és női kész fehérneműkből
nagy választék, jó árak legolcsóbb árak mellett.

Első nagyvárad

gyári festékraktár,

Nagyvárad,
Nagy-Teleki-utca 532. szám, saját ház.

A megye legolcsóbb bevásárlási forrása:

- 1 kg borostyánkő szobapadlólack — 75
- 1 kg spiritus > 1 —
- 1 kg amerikai > 1 —
- 1 kg linoleum > 1 —

5 féle színben gyorsan száradó tükörfényű és tartóssággal bírnak.

Száraz és olajbátort festékek minden színben. Szobafestő és mázólc ecsetek jutányos árban, angol kocsilackok (Nobles et Hoare) ugy-szinte belföldi kocsi és butor lackok nagy raktára.

Festék különlegességekben nagy választék!

Vidéki megrendeléseket pontosan és lelki-smeretesen teljesít. Argyezék kívánatra ingyen.

Tisztelettel

Gallovis I.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.
A legesélydusabb sorsjáték a világon a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

100.000 sorsjegyre 50.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1,000.000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény á 400.000, 2000.000, 2 á 100.000, 1 á 90.000, 80.000, 70.000 á 60.000, 1 á 40.000, 5 á 30.000, 1 á 25.000, 7 á 20.000, 3 á 15.000, 31 á 10.000, 67 á 5000, 3 á 3000, 432 á 2000, 763 á 1000, 1238 á 500, 90 á 300, 31.700 á 200, 3900 á 170, 4900 á 130, 50 á 100, 3900 á 80, 2900 á 40. Összesen

13,160.000 korona, azaz Tizenhárom millió 160.000 korona.

SZERENCSENAPTÁR.											
Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 678	1 86451	1 86576	1 24212	1 6558	1 58200	1 40453	1 51647	1 89641	1 83261	1 83540	1 83553
2 26879	2 53708	2 17769	2 48026	2 25302	2 57285	2 64462	2 70532	2 84732	2 91404	2 2887	2 10453
3 4828	3 71717	3 38297	3 65661	3 32307	3 83087	3 83087	3 83077	3 17330	3 21625	3 82701	3 37410
4 64549	4 10453	4 53971	4 83493	4 74377	4 86023	4 92740	4 23081	4 39000	4 51630	4 51630	4 53722
5 3887	5 63740	5 99315	5 25319	5 89785	5 17703	5 638204	5 54500	5 63507	5 64421	6 5900	6 79766
6 73201	6 75722	6 19805	6 74553	6 8451	6 38204	6 58038	6 74309	6 52501	6 83347	6 83602	6 84303
7 11630	7 79766	7 38913	7 65809	7 53079	7 58038	7 58038	7 74309	7 83119	7 92291	7 4040	7 1063
8 96590	8 84303	8 60001	8 96521	8 75916	8 83143	8 83143	8 83143	8 83143	8 83143	8 83143	8 83143
9 10362	9 10634	9 10362	9 10634	9 10362	9 10634	9 10362	9 10634	9 10362	9 10634	9 10362	9 10634
10 4040	10 10634	10 10362	10 10634	10 10362	10 10634	10 10362	10 10634	10 10362	10 10634	10 10362	10 10634
11 34480	11 35176	11 31382	11 31382	11 31382	11 31382	11 31382	11 31382	11 31382	11 31382	11 31382	11 31382
12 34480	12 35176	12 31382	12 31382	12 31382	12 31382	12 31382	12 31382	12 31382	12 31382	12 31382	12 31382
13 34480	13 35176	13 31382	13 31382	13 31382	13 31382	13 31382	13 31382	13 31382	13 31382	13 31382	13 31382
14 34480	14 35176	14 31382	14 31382	14 31382	14 31382	14 31382	14 31382	14 31382	14 31382	14 31382	14 31382
15 34480	15 35176	15 31382	15 31382	15 31382	15 31382	15 31382	15 31382	15 31382	15 31382	15 31382	15 31382
16 34480	16 35176	16 31382	16 31382	16 31382	16 31382	16 31382	16 31382	16 31382	16 31382	16 31382	16 31382
17 34480	17 35176	17 31382	17 31382	17 31382	17 31382	17 31382	17 31382	17 31382	17 31382	17 31382	17 31382
18 34480	18 35176	18 31382	18 31382	18 31382	18 31382	18 31382	18 31382	18 31382	18 31382	18 31382	18 31382
19 34480	19 35176	19 31382	19 31382	19 31382	19 31382	19 31382	19 31382	19 31382	19 31382	19 31382	19 31382
20 34480	20 35176	20 31382	20 31382	20 31382	20 31382	20 31382	20 31382	20 31382	20 31382	20 31382	20 31382
21 34480	21 35176	21 31382	21 31382	21 31382	21 31382	21 31382	21 31382	21 31382	21 31382	21 31382	21 31382
22 34480	22 35176	22 31382	22 31382	22 31382	22 31382	22 31382	22 31382	22 31382	22 31382	22 31382	22 31382
23 34480	23 35176	23 31382	23 31382	23 31382	23 31382	23 31382	23 31382	23 31382	23 31382	23 31382	23 31382
24 34480	24 35176	24 31382	24 31382	24 31382	24 31382	24 31382	24 31382	24 31382	24 31382	24 31382	24 31382
25 34480	25 35176	25 31382	25 31382	25 31382	25 31382	25 31382	25 31382	25 31382	25 31382	25 31382	25 31382
26 34480	26 35176	26 31382	26 31382	26 31382	26 31382	26 31382	26 31382	26 31382	26 31382	26 31382	26 31382
27 34480	27 35176	27 31382	27 31382	27 31382	27 31382	27 31382	27 31382	27 31382	27 31382	27 31382	27 31382
28 34480	28 35176	28 31382	28 31382	28 31382	28 31382	28 31382	28 31382	28 31382	28 31382	28 31382	28 31382
29 34480	29 35176	29 31382	29 31382	29 31382	29 31382	29 31382	29 31382	29 31382	29 31382	29 31382	29 31382
30 34480	30 35176	30 31382	30 31382	30 31382	30 31382	30 31382	30 31382	30 31382	30 31382	30 31382	30 31382
31 34480	31 35176	31 31382	31 31382	31 31382	31 31382	31 31382	31 31382	31 31382	31 31382	31 31382	31 31382

Mikor van születésnapom? Mindenki ki szerelje meg szerencsésjét a születő napjára feljegyzett számmal. Ezen napokban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafiókjattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy a ki kívánhatja saját számát.

Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlókat küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.
Az I. osztályu eredeti sorsjegyek tervszerű betétei a következők:
egy nyolczad (1/8) forint — 75 vagyis 1.50 korona egy negyed (1/4) forint 1.50 vagyis 3.— korona
egy fél (1/2) > 3.— > 6.— > egy egész (1) > 6.— > 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb **tolyó évi május hó 10-ig**

közvetlenül hozzánk beküldeni.

FIÓKOK:
V., Váci-körut 4. sz.
Museum-körut 11. sz.
Erzsébet-körut 54. sz.
TÖRÖK A. és T^{SA}
bankháza,
Budapest, VI., Teréz-körut 46a.

Sok és igen nagy nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt hat millió koronánál többet.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályáhozdarab eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

Azkorona összeg { utánveendő postautalvánnyal küldöm } A nem tetsző tör-
{ mellékelve bankjegyekben (bélyegeken) } lendő

Pontos cím: _____

Fő-üzlet: **HÁASZ MANÓ** női divatáruháza, Nagyvárad. Fiók-üzlet: Amerikai áruház.

Szíves figyelmét kívánom felhívni a t. vevőközönségnek remekül összeválogatott

tavaszi újdonságaimra

és tekintettel a mindenki által ismert óriási forgalomra, abban a helyzetben vagyok, hogy bátorozottan olcsóbban adhatok, mint bárki.

T. vevőim még azon előnyben részesülnek, hogy már 10 ft bevásárlásnál, bárha az részletekben történik is, saját műtermemben (Zöldfa-utca 29. sz.) készült 60 cm. magas életnagyságu fényképet kapnak teljesen ingyen, csupán a papírkeretért s a reá való feszítésért önköltségemet, 1 ft 50 krt számítom fel. Maga ez életnagyságu fénykép a világ egy műintézetében sem szerzhető be olcsóbban, mint 10 forintért.

ALKALMI VÉTEL.

Figyelem!

Flegman Ármin áruháza

Nagyvárad, Bémer-tér, értesíti a n. é. közönséget, hogy tülhalmozott raktára miatt **szines selymeket, napernyőket és selyem blousokat** mélyen reducált árban ki-árusít. Mindenki saját érdeke e tényről meggyőződést szerezni. — Minden más raktáron levő cikkek nevezetesen gyönyörű francia batistok, a legújabb fekete és szines ruhakelmék, különlegességek batist-blonsok és divatövekben, valamint női fehérenemű, vászon- és asztalneműek ösmert »szolid szabott árakban« kaphatók.

Eladó szőlőkaró.

A nagyvárad vasuti állomáshoz 1 óra járásnyira, Hornyánszky ur erdeje mellett, a váradi hegygyel határos »Petrezselyem« oldalon, 50,000 drb hasított

tölgyfa szőlőkaró

eladó. Értekezhetni a helyszínen levő megbizottakkal mindennap.

Ugyanott *hasáb* és *galyfa* is jutányos áron eladó. 165

Kálmán Sándor

ékszerész,

Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám.

Állandó nagy raktár:

Drágakövek, ékszerek, arany- és ezüst ajándéktárgyak, ezüst evőeszközök és minden e szakhoz tartozó áruból.

Legszolidabb szabott árak.

Mindenemű alakításokat és javítást elvállal. Telephon 409. szám. 150.

STROHMAYER PÁL

áruháza,

Nagyvárad, Szt. László-tér 1., kishidfő.

A volt Kunz József és Társa cég helyiségében. Bejárat a Gazdasági bank alatt, nem a sarkon.

Elsőrendű vászon és fehérenemű üzlet.

Valódi rumburgi vásznak gyári raktára.

Férfi és női fehérenemű vállalat.

Menyasszonyi kelengyék

200 koronától 10.000 koronáig.

Teljesen ujonnan berendezett nagy szőnyeg osztály.

Mindenemű futó és pamlag szőnyegek, ágy és asztal terítők, szövet és csipke függönyök stb. a legújabb divat szerint minden igénynek megfelelő minőségekben, a **legolcsóbb árak mellett.**

Paplan és matracz vállalat.

Szolid szabott árak, pontos kiszolgálás!

Minden 5 forintos bevásárlásnál egy 50 cm. méter magas és 40 cm. széles ingyen fénykép!! Csupán keretért fizetendő 1 forint.

A tavaszi szezon beálltával van szerencsénk raktárunkon levő legújabb saten, selyem, szövet és mosó blousainkat, nyakkendőket, divatos alszoknyákat, nap- és esőernyőket, sétapálcákat, gyermekruhácskákat, férfi, női és gyermek keztyűket és harisnyákat ajánlani, melyek a legjobb minőségben és legolcsóbb árban kaphatók. Nagy raktárt tartunk férfi, női és gyermek fehéreneműekben, továbbá mindenféle gyermek játékszerekben, gyermekkoscsikban és reformszékekben. Szobadiszkek, faldiszkek, pálmák, továbbá evőeszközök, utazó-kosarak és bőröndök **igen olcsó árban** kaphatók.

Különös figyelmébe

ajánljuk a n. é. vevőközönségnek, hogy minden 5 frtos bevásárlásnál egy 50 cm. hosszú és 40 cm. széles és minden 10 frtos bevásárlásnál egy 70 cm. hosszú és 55 cm. széles **ingyen fényképet** adunk, csupán a keretért kell a nagyobb fényképért 1 frt 50 kr., a kisebb fényképnél 1 forintot fizetni. Minden ráfizetés nélkül kap a vevő 5 frtos vásárlás után egy fényképes melltűt, vagy medalliont, vagy nyakkendőt. Megjegyezni kívánjuk, hogy a vevők minden legkisebb bevásárlásról is kapnak szelvényt, mely összegyűjtve 5 vagy 10 forint összegig jogosít fényképre.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Friss és Társa, korona- és fillér-bazár, Fő-utca.

Minden 10 forintos bevásárlásnál egy 70 cm. méter magas és 50 cm. széles ingyen fénykép!! Csupán keretért fizetendő 1 forint 50 kr.

5 forint bevásárlásnál mineen ráfizetés nélkül egy ingyen fényképes melltű vagy medallion, vagy nyakkendőtű.

5 forintos bevásárlásnál minden ráfizetés nélkül ingyen fényképes melltű vagy medallion vagy nyakkendőtű.